

Ălənžil n-Visa Ălmasex wa iktăb MARQES

Ămašal wa dd-ăssawăd Exya wa n-Enəsselmăy

(Mătti 3:1-12; Luqa 3:1-17; Exya 1:19-23)

1 Sănto n-Ălənžil* n-Visa* Ălmasex* wa n-Rure-s n-Măssinăy* da:

2 Ənta-en-dăy a făll-innă ănnăbi Saya† dăy-əlkəttab-net:
«Ənhəy! Azizărăy-ak, inna Măssinăy,
ănămmaşul-in wa he-iknən tabarăt-năk.

3 Ănămmaşul-en, ăseyărăt dăy-tenere, ijanna:
‘Aknăt tabarăt n-Măssinăy,
səssiyyədăt ibaran-net.’»

4 Əmmək-wen-dăy a-s dd-osă Exya wa n-Enəsselmăy, ixat̄ăb, ijanna
i-ăddinăt: «Utabăt, tətwəsəlmăyăm dăy-aman i-ad-təjrəwăm tenăşše
n-ibăkkadăń.»

5 Ijanna a-wen-dăy, ad-săr-s dd-zajjärän ăddinăt ăjjootnen dd-falnen
teje ta n-Ālyăhudəyät d-ayrəm wa n-Yärussălam, safăkkarän-dd a-wa
ămeşlän dăy-ibăkkadăń dat-tamətte, isalmay-tăń dăy-aman n-ejăňš
wa s-itawănnna Yurdəni. **6** Ils’ Exya emăls iknan s-eläm n-amnəs
warän amzadăń, ijbas s-taməntəka n-eläm, iddar s-taşwalt d-torawăt.
7 Ixat̄ăb, ijanna i-tamətte: «Ad-hi-dd-işrəy-i hi-ojärän tärna, ij’-ahi
tifut ta-dăy s-wăr-ănhăjjäy wăla-dăy d-ad-əddunkuy i-ad-arăy issal n-
tifădelen-net. **8** Năkk, aman a dăy-kăwăń-salmayăy, măşan ənta, Unfas
Şăddijăń* a dăy-kăwăń-e-isəlmăy.»

Atwəsəlmăy n-Visa
(Mătti 3:13-17; Luqa 3:21-22)

9 Işilan-win-dăy a dăy-dd-ifăł Visa tayıremt ta n-Năşirăt hăt teje ta
n-Galila, ikkă-dd Exya, issəlmăy-t dăy-aman n-ejăňš wa n-Yurdəni.
10 Dihă-dăy dd-izjär aman, ad-inhăy işənnawăń a-s dd-ămerän,
ăzzubbăt-dd fălla-s Unfas Şăddijăń* dăy-ănnuy n-tedăbert măllăt,
11 ijmăd-dd emăsli işənnawăń, innăń:

«Kăyy-i-dăy a-s Rure-y* wa əkneey tărha,
kăyy a dăy-ăsriwăń iman-in.»

†1:2 A-wa ănnăbi dd-ăzzarăń i-Visa, ălolăy dăy-isălan-net əssayăt timăd n-
awătay dat-tiwit-net.

Āžžurrāb Iblis Yisa
(Mätti 4:1–11; Luqa 4:1–13)

12 Šik ḍarāt-a-wen, oyād Unfas n-Mässināy Yisa s-tenere, 13 ijā dāy-s əkkozät timərwen n-ašäl, itižārrub-t Iblis, irtay d-iwāysan, əxdamān-as ānjālosän.

Sənto n-āmašal n-Yisa Ālmasex
(Mätti 4:12–17; Luqa 4:14–15)

14 Ittārmäs Exya wa n-Enəsselmäy yas, ikkă Yisa teje ta n-Galila, ad-dāy-s ixatṭāb isālan n-Ālənžil* n-Mässināy. 15 Ijanna i-āddinät: « Täqqān tāwwād! Təmmənəya n-Mässināy,* tohāz-dd; utabāt, tamənäm s-isālan n-Ālənžil. »

Inətṭulab n-Yisa wi ăzzarnen
(Mätti 4:18–22; Luqa 5:1–11)

16 Ālliil Yisa* asālim n-ejānš wa n-Galila a-s inhāy Simyon d-ānja-s Idris, təjjarān titarren-nāsān dāy-aman ed iməhhuyya n-imānan a āmoosān. 17 Inn'-asān Yisa: « Elkəmät-ahi, ad-kāwān-ăjāy meddən sär-i dd-sadawnen ăddinät i-ad-tān-ăyləsāy. » 18 Oyyān titarren-nāsān ālwāqq-wen-dāy, əlkāmān-as.

19 Illa-hin i-dihen a əndärrän, inhāy Yisa dāgg-Zäbdi: Yaqub d-ānja-s Exya, samäkrasān titarren dāy-turäft-nāsān ta n-aman, 20 iyr'-en-dd ăssayät-wen-dāy. Oyyān abba-nāsān Zäbdi dāy-turäft ta n-aman ənta d-inaxdimān, əlkāmān-as.

Amālşon wa ăzozāy Yisa dāy-Qăfărnaxum
(Luqa 4:31–37)

21 Ekkān tayrəmt ta n-Qăfărnaxum; ij'-en ašäl wa n-əssəbat-i ntāsonfat dihen yas, ikka Yisa* ehān n-ăddin wa n-kăl-Ālyăhud*, ad-dāy-s isayra tamətte. 22 Eqqălān-dd ăddinät yas oran imawān făl əjjāruzăt-i-dāy hasān-ijs a-wa isayra, ed isayr'-en s-ălxikmät n-ere issanān a-wa iha wădden, şund ālyulam wi n-Āttāwrät.*

23 Ehān n-ăddin-en, ih'-ee ăhaləs ih' alšin, inhāy Yisa yas, ad-isayārat, ijanna: 24 « Ya Yisa wa n-Năşirät, ma dāy-năy tărhed? Ajān ahălak-nānāy a-s dd-tosed? Eßsanāy ere wa tămoosăd, kăyy-i-dāy a-s: Wa Šaddijān dd-ăšmašal Mässināy. »

25 Åsmähăd dāy-s Yisa, inn'-as: « Ettəf emm-năk, təzjärăd ăhaləs-i-dāy! » 26 Åşşákădķad alšin ăhaləs s-ăşşahăt, ăsyărăt dāy-işənnawān təzzar, izjär-t. 27 Issărmăy a-wa ijān ăddinät, əqqălān-dd hak iyyān isastan amidi-net, ijanna: « Ma āmoos a-wa? Ma tămoos teyăre-ta-hi

täynayät, tăşşohet? Wa ənta wăla alşinän e-d fălla-săń ăsmähäđ, ad-əjən a-wa inna. »²⁸ Šik-dăy a-s intăj isəm-net dăy-teje ta n-Galila iket-dăy-net.

Ăzozăy Yisa tađaggalt n-Simyon d-imarhinän ăjjootnen

(Mătti 8:14–17; Luqa 4:38–41)

²⁹ Izjär-dd Yisa* ehän n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud* ȳas, ăddew d-Yaqub d-Exya s-ehän wa n-Simyon d-Idris. ³⁰ A-s hin-əwwăđän ehän, tăssinsa tenăde tađaggalt n-Simyon. Ellăyen-as săr-s ăddinăt ălwăqq-wen-dăy. ³¹ Os'-e-t, irmăs-tăt-dd s-ăfuss, issəbdăd-tăt, tărza fălla-s tenăde, tăbdăd, ad-tăń-simjurut.

³² Tođa tăfukt ȳas, ămewăyän-dd imarhinän d-imelşan iket-năsän, ³³ ăddew-dd aýrəm iket-net dat-emm n-ehän-wen-dăy iha. ³⁴ Azozăy dăy-săń i ăjjootnen əjrawnăt tăkmoten wăren oleh, ikkăs dăy alşinän ăjjootnen dăy-ăddinăt. Alşinän əntăneđ, wăr tăń-ităyy ămmijrădăń ed əssanän ere wa ămoos.

Ămaşal n-Yisa s-teje ta n-Galila

(Luqa 4:42–44)

³⁵ Emăyăr n-aşăl wa iyyăđän, hărwa janăt tihay, inkăr Yisa,* ikkă tenere n-iman-net, ad-ităddal Măssinăy. ³⁶ Kăla has-itammăy Simyon d-imidiwăń-net ³⁷ har t-əjrăwăń, ənnän-as: « Tamătte iket-net a hak-tămmayăt. » ³⁸ Inn'-asăń: « Năkket tidbi ti n-data-năy i-ad-hasnăt-ăxtăbăy əntănăted-dăy, ed a-wen-dăy a-s dd-ămeşălăy. » ³⁹ Issăylăy-dd teje ta n-Galila iket-net, ixatătăb dăy-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, itakkăs alşinän dăy-ăddinăt.

Ăzozăy Yisa āhaləs ijraw jəri

(Mătti 8:1–4; Luqa 5:12–16)

⁴⁰ Osă-dd āhaləs ijraw jəri Yisa,* irkăy data-s, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: « Afăl tărhed a-wen-dăy, tăddobed ad-hi-şəşdəjăd. » ⁴¹ Tăny'-e tăhanint-net, izzăl ăfuss-net, idăs-t, inn'-as: « Ărheey-t, işdaj. » ⁴² Izzăy dăy-jəri ălwăqq-wen-dăy, şăddij. ⁴³ Ikn'-e Yisa asəmmətăr tăzzar, issəgl'-e măşan, ⁴⁴ inn'-as: « Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl' iyyăń, əgləw, səkən iman-năk i-u-tikutawen,* tăjəd takute ta s-innă alămăr wa n-Mosa dăy-isălan n-tăşədje-năk i-ad-ăllăyăt i-ăddinăt a-s tăzzeyăd. »

⁴⁵ Măşan, igl' āhaləs-ənnin-dăy ȳas, wăr t-illa ere dăr-ămmoqqăs s-wădden ija dăy-s isălan, ăbas ăddobăt Yisa ad-ijjəş aýrəm wăl' iyyăń ar s-ufăr. Ăqqima dăy-tenere ad-săr-s dd-tăffalăń ăddinăt işrutăń n-ăkall iket-net.

Ăzozăy Yisa āhaləs ibdanăñ

(Mätti 9:1–8; Luqa 5:17–26)

2 Härät n-işilan ḍarät-a-wen, oläs-dd Yisa* uyəl n-Qăfärnaxum. Əslän āddinät a-s ih' ehän wa dăy-itizəbbut ყas, 2 əkkän-t-dəd s-əjut har ābas t-illa edägg wăla-dăy dat-emm n-ehän. 3 Āmmijrăd-asän dihen-dăy a-s t-dd-osän əkkoz meddən ămisawäynen anăbdon iyyän, 4 măšan, igdäl-asän əjut n-tamətte ad-t-sänsən dat-Yisa. Äyläyän, āwwänän afälla n-ehän, əkkäsän-in qjobän-wi ăsiităxnen ehän dăy-tanămhăla n-edägg wa dăy-ibdăd Yisa, ăstărarăñ-dd s-axăbabu wa jän anăbdon, insa făll-əsəftăy-net. 5 Inhăy Yisa immun-năsän ყas, innă i-anăbdon: «Alyad, ātwänšän-ak ibăkkadăñ-năk.»

6 Edägg-en, han-t härät dăy-ălyulam n-Ătăwrăt.* Əslän i-a-wa inna ყas, ăbjänjänän, 7 ad-jannen: «Wa ma t-ăsihălän măjrăd-wa-dăy? Åskafär! Mi āddoben tenăşše n-ibăkkadăñ säl Măssinăy?»

8 Ilmăd Yisa yur-iman-net ălwăqq-wen-dăy a-wa dăy-zinəzjumän, inn'-asän: «Mafăl tajjăšän erk inəzjam šund-wi-dăy ulhawän-năwän? 9 Ma ojärän tărăyse jer-ad-tənnəd i-anăbdon: ‘Ātwänšän-ak ibăkkadăñ-năk,’ d-ad-has-tənnəd: ‘Əbdəd, ədkəl əsəftăy-năk, ărjəš.’ 10 Aşal-i, ăssiilmădăy-kăwän a-s Ägg-ăgg-adəm,* ijraw făll-ărori n-ăkall turhajät n-tenăşše n-ibăkkadăñ.» Innă Yisa i-anăbdon ḍarät-a-wen: 11 «Enney-ak, əbdəd, ədkəl əsəftăy-năk, əqqəl ehän-năk.»

12 Ibdăd, iđkăl əsəftăy-net ăssayăt-wen-dăy, iglă hannăyän-t āddinät iket-dăy-năsän. Äqqiimän-dd ყas, tof'-en tăkunt n-a-wa ijän, tiimələn Măssinăy, jannen: «A-wa ijän aşal-i-dăy, wăr kăla t-nənhăy.»

Iyră-dd Yisa Lewi i-ad-umas ănătălib-net

(Mätti 9:9–13; Luqa 5:27–32)

13 Oläs Yisa* azajor, ikk' asălim n-ejänš wa n-Galila, ad-t-dd-takkän āddinät ăjjootnen, isayr'-en. 14 Igla dăy-a-wen-dăy a-s inhăy Lewi ägg Älfa, ăqqiima dăy-edägg n-ălxidmăt-net, ămoos ănarmas n-tiwse, inn'-as Yisa: «Elkäm-ahi!» Ibdăd Lewi, ilkäm-as.

15 ḍarät-a-wen, ăsmăjärät Lewi Yisa s-ehän-net. Itayăyma Yisa dăy-edägg wa n-imənsiwan a-s erk āddinät han inarmasän n-tiwse ăjjootnen has-əlkammen da-dăy; osän-dd, ănyăymän dăr-s ənta d-inətălab-net. 16 Ənhăyän ălyulam n-Ătăwrăt* n>taggat ta n-kăl-faris* a-s ohar Yisa d-erk āddinät d-inarmasän n-tiwse ყas, ənnän i-inətălab-net: «Mafăl itihär ălyalim-năwän imənsiwan d-inarmasän n-tiwse d-erk āddinät?»

¹⁷ Isl'-asān Yisa yas, inn'-asān: «Äddinät ässoxätnen, wär-äm̄yatärän s-läxtur; imarhinän a sär-s ämiyatärnen. Näkk, wär dd-ämešäläy s-äddinät-wi ordänen iman-näsän iqqud, inäsbäkkadän a-s dd-ämešäläy.»

Isälan n-äzum

(Mätti 9:14–17; Luqa 5:33–39)

¹⁸ Ašäl iyyän d-äzumän inättulab wi n-Exya d-käl-faris,* osän-däddinät Yisa,* ənnän-as: «Mafäl inättulab wi n-Exya d-käl-faris tużamän, a-s ija a-wen wi-näk əntäneđ, wär tużamän?»

¹⁹ Inn'-asān Yisa: «Ajän käl-tuksest, ilzam-tän äzum a ikk' ämažlay ill'-e jere-sän? A ikk' ämažlay ill'-e jere-sän, wär tän-ilzem ad-użamän. ²⁰ Elkamän išilan wi tän-e-ifel, dihen, ad-əjrəwän s-äzum.»

²¹ Wär t-illa ere itäggatän tikəst i-temälsit wässärät s-taswəđt n-tabdoyt täynayät. Afäl ija a-wen, wär-e īhaj a-s dd-e-təsär taswəđt ta täynayät fäll-temälsit ta wässärät, täjj amənd ojärän wənnin. ²² Wär t-illa day ere itajjän aman n-läynäb äynaynen, äxxiimmärnen däy-ijdad. Ere ijän a-wen har käfän aman-ənnin däy-ijdad, ad-has-səbbuqqen ijdad-net, ifut ədarät-a-wen däy-läynäb hakd-däy däy-ijdad. Aman n-läynäb äynaynen äxxiimmärnen, iddidän äynaynen a däy-tän-itajj äwadəm.»

Isälan n-ašäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat

(Mätti 12:1–8; Luqa 6:1–5)

²³ Ašäl iyyän n-əssəbət-i n-ašäl wa n-täsonfat, iräš Yisa* d-inättulab-net išəkraš n-älkäma ad-däy-sän dd-nakkäđän inättulab-net tiyäyänen n-älkäma. ²⁴ Enhäyän härät däy-käl-faris* a-wa tän-išlän yas, ənnän-as: «Enhäy, ma isawäjjen inättulab-näk a wärän-itətwəjj däy-ašäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat?»

²⁵ Inn'-asān Yisa: «Adiš käwaneđ, käla wär täyrem däy-əlkəttab a-wa ija Dawəd a-s ämyatär, əlluz ənta d-imidiwän-net. ²⁶ Ätwänn'-anäy, ijjaš ehän n-Mässinäy däy-äzzäman wa d-ämoos Äbyatär ämänoikal n-käl-tikutawen,* iksha däy-tijəlwenti ämoosnen takute i-Mässinäy, s-wär t-illa ere s-t-təlla tetätenäsni a säl käl-tikutawen, ikfa däy-snät day meddən wi där-s-äddewnen.»

²⁷ Inn'-asān day: «Wädden ägg-adəm a dd-ixläkän i-əssəbət, ənn-ak, əssəbət a dd-ixläkän i-tänoflayt n-ägg-adəm. ²⁸ A-wen-däy a fäl Ägg-ägg-adəm,* a ənnihäđän däy a-wa s-ila ägg-adəm d-a-wa s-wär ila s-ad-t-äj, däy-ašäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat.»

Āzozāy Yisa āhaləs s-ăqqur ăfuss-net

(Mätti 12:9–14; Luqa 6:6–11)

3 Oläs Yisa ḥarät-a-wen ujəš n-ehän n-ăddin wa n-käl-Ālyähud.* Ill'-e dihen āhaləs s-ăqqur ăfuss-net. ² Jan-as käl-faris* ənniyät, tassänän ihäl ad-t-iuzəy däy-ašäl n-ălyibadät, əjrwän ya ăsarу s-t-əssədlämän. ³ Innä Yisa i-āhaləs wa s-ăqqur ăfuss-net: «Ēyyaw, əbdəd däy-ammas n-ălžämayät.»

⁴Innä i-ălžämayät ḥarät-a-wen: «Ak a xälalän däy-ašl wa n-əssəbət-i n-täsonfat iji n-emärked, mey iji n-a läbasän, igguž n-iman, mey iji n-iman?» Wär t-illa ere has-innan härät. ⁵ Issäyläy-tän-dd asäwaq n-aqlkär irtayän d-tisnant fäl təssəba n-täyart-i jän ulhwän-näsän, innä ḥarät-a-wen i-āhaləs: «Ēzzəl ăfuss-näk». Izzəl ăfuss-net, izzäy.

⁶ Īzjärän käl-faris edägg-en ყas, ənmänhäyän d-taggayt ta n-käl-Harudəs däy-isälan n-əmmək wa s-mad-əjən iman n-Yisa.

Āzozāy Yisa ăddinät ăjjootnen däy-tamətte

⁷ Addew Yisa ḥarät-a-wen d-inət̄ulab-net s-asälim n-ejänš wa n-Galila, täddew-dd sär-s tamətte täjjeet dd-falät teje ta n-Galila d-ta n-Ālyähudəyät, ⁸ iyyäq falän-dd Yärussälam, iyyäq ăkall wa n-Iduma d-ăkall wa iwärän ašrut wa n-emäynäj n-ejänš wa n-Yurdəni d-iyärman wi n-Tir d-Säyda d-ălžämayät ăjjeen dd-ikkan daw-mäsällät n-härätän wi itäjj. ⁹ Innä Yisa i-inət̄ulab-net ălwäqq-wen, ad-has-səmməjnun turäft n-aman ijjaš i-ad-wär t-täsnäkmäm tamətte ¹⁰ fäl-a-s ăzozäy däy-sän i ăjjootnen hundäy har ămära-däy, əqqälän-dd ăddinät hak iyyän itikəl amidi-net fäl tärha n-ad-t-ăqdəsən. ¹¹ Iməlşan əntäned, e-d t-ənhäyän, ad-ărkäyän data-s, sayären, jannen: «Käyy a-s Rure-s n-Mässinäy*» ¹²mäšan, ikann däy-sän asəmməhəd i-ad-wär-əlläyen ere wa ămoos.

Inəmmušal wi n-märaw d-əssin

(Mätti 10:1–4; Luqa 6:12–16)

¹³ Iwwän Yisa ḥarät-a-wen tädäyt, iyrä-dd s-iman-net inət̄ulab wi s-irha, əkkän-t-dd. ¹⁴ Āsnäfrän däy-sän märaw d-əssin wi s-irha i-ad-t-əllan yur-s, ăswär-tän isəm inəmmušal wi n-inaxṭabän n-Ālənžil,* ¹⁵ ikf'-en day tärna n-ukəs n-alśinän däy-ăddinät. ¹⁶ Əntäned-da wi n-märaw d-əssin ăsnäfrän: Simyon wa ăswär isəm Bətrüs; ¹⁷ Yaqub d-ăñja-s Exya, wi n-dägg-Zäbdi s-ij' isəm Boyärnažəs, a-wen ălmäyna-net: dägg-ejjaj; ¹⁸ Idris d-Felibb d-Bärtälämma d-Mätti d-Tomi d-Yaqub wa n-ăgg Ālfa d-Tade d-Simyon wa n-ăšşažey ¹⁹ d-Yähudəs Isxaryut-i t-e-isəssäydärän.

Torda n-käl-ehän n-Yisa

(Mätti 12:22–37; Luqa 11:14–23; 12:10)

²⁰ Iqqäl-dd Yisa ehän yas, oläs-dd fälla-s ălžämayät tidawt har ăbas ijraw ənta d-inətțulab-net wäla ălwäqq s-ăssokän härät imawän-näsän. ²¹ Èslän käl-ehän-net i-a-wen yas, əkkän-t-dd i-ad-t-ărməsän fäl-a-s jannen: «A-wa, immar-t härät.»

Ehän s-əknasän məssaw-s, wär-e ăhaj

²² Èggärdän ălyulam n-Ăttäwrät* wi dd-fälnen Yärussälam, ənnän: «A-wa Abälzäbil, Iblis wa n-ămänokal n-alšinän a t-ihan, ənta a t-ikfän tärna ta s-itakkäs alšinän dăy-ăddinät.»

²³ Iyr'-en-dd Yisa, issäyläy-tän tangalt dăy-hasän-inna: «Endek əmmək wa s-tordam a-s Iblis ăddoobät, ad-dd-iqqəl isattäy Iblis? ²⁴ Afäl dd-əqqälän käl-iyyän n-əddəwəl əknasän jer-iman-näsän, əddəwəl-en, wär-e ăhaj ibdad. ²⁵ Ehän day s-dd-əqqälän məssaw-s əknasän jer-iman-näsän, ehän-en, wär-e ăhaj ibdad. ²⁶ Afäl ibdäd Iblis i-iməşşerəkän-net, ad-tän-ikannäs, wär-e ăhaj ibdad, sämدون yas a ikka.

²⁷ Wär t-illa ere ăddoben ujəš n-ehän n-ăhaləs n-anăkfor, awəy ilalän-net ar s-ad-t-ikrad təzzar, dihen, ad-udabät ad-awəy a-wa ihän ehän-net.»

Abäkkad wa s-wär t-tëlla tenăşše-net

²⁸ «Āsidättey-awän a-s abäkkad of'-ăgg-adəm d-asəkkufär ija-dăy, ăddoobät Mässinäy ad-has-t-in-ănš, ²⁹ măšan ăwadəm wa ăskafärän dăy-isălan n-Unfas Šäddijän,* wär-ilkem ad-has-in-ătiwänša, ed iwär-t udlem n-abäkkad iyłalän.»

³⁰ Ij'-asän Yisa mäjräd-wa-dăy fäl a ənnin s-ənnän: «Ih'-e alšin.»

Anna d-ayətma-s n-Yisa wi n-tidət

(Mätti 12:46–50; Luqa 8:19–21)

³¹ Osän-dd ayətma-s n-Yisa ăddeewän d-ma-s, əbdädän dat-emm n-ehän, ăšmašälän-dd sär-s ăwadəm i-ad-hasän-t-dd-iyär. ³² A-s itäjj a-wen-dăy, ăqqiima Yisa jer-tamətte has-jat afäraj; ənnän-as ăddinät: «Təbdad ma-k d-ayətma-k [d-śätma-k] dat-emm n-ehän, sastanän där-k.» ³³ Inn'-asän: «Endek anna-nin d-ayətma-y [d-śätma-y]?» ³⁴ Issäyläy-dd tamətte ta tăqqiimät akäyad-net, innä: «Ənhəywät anna-nin d-ayətma-y, əntäned-dădăy. ³⁵ E d t-illäm ere itamašalän erhet n-Mässinäy, ənta a-s ănjəa-y d-wälätma-y d-ma-y.»

Tangalt ta n-ănăsdamu

(Mätti 13:1–9; Luqa 8:4–8)

4 Olás Yisa day asəyär n-tamətte dăy-asălim n-ejänš wa n-Galila. Tăddew-dd săr-s tamətte tăjeet, ijyăš-as turăft n-aman, ăqqima dăy-s, tăqqimă-dd tamətte ənta tăbdad dăy-asălim n-aman, tăsijăd-as. ² Issăyra ăddinăt hărătăń ăjjoonten s-tangalen. Dăy-a-wa tăm-issăyra, inn'-asăń așăl iyyăń: ³«Săjdăt! Kăla izjär ănăsdamu iyyăń i-ad-iddumət așkrəş-net.

⁴ Älwăqq wa d-itidumut, ođanăt tiblalen tiyyăd dăy-ăbara, äkkukären-tăńăt-dd igdqad, əkşän-tăńăt.

⁵ Oda ašär iyyăń jer-tihun, äffoqqät-dd šik ed wär-intem dăy-ăkall, ⁶tăsmăqqät-dd tăfukt jənnəj-s, təssărya isəffuqqa, ăqqur-in a-di iket-net ed wär-əntemən ikewăń-net dăy-hărăt.

⁷ Oda ašär iyyăń dăy-tabəñjənt, tədwăł-dd fălla-s tabəñjənt, təzmăd-as, iyrăy-in.

⁸ Oda ašär wa iyyădăń dăy-ăkall olayăń, ikrăš aratăń; ijă tibolăsen s-tiyyăd kărădăt timərwen n-tablalt a tăńăt-iwarăń, tiyyăd săđisăt timərwen, tiyyăd temede.»

⁹ Inn'-asăń darăt-a-wen: «Ere ilăń timəzzujen s-islă-dăy, isăjdet!»

Ăddălil wa făl isayra Yisa tamətte s-tangalen

(Mätti 13:10–17; Luqa 8:9–10)

¹⁰Izjär-dd Yisa ălžämayańt yas, əssəstăńăń-t inəttulab-net wi n-măraw d-əssin, d-ăddinăt wi săr-s dd-sayılaynen d-ălmăyna n-tangalen ti ija. ¹¹Inn'-asăń: «Kăwăneď, təjrawăm turhajăt n-ujreh n-əddăraj wa ămoosăń isălan n-Təmmənəya n-Măssinăy* măšan, ăddinăt wi iyyădnen n-qăjăma, a-wa s-e-əslən iket-net, tangalen a dăy-has-e-əslən i-innin:

¹² ‘Ad-əswađăń, wär hənnəyăń,
ăsijădăń, wär səllən;
i-ad-wär t-illa a jarrăhăń,
i-uday ad-utabăń s-Măssinăy,
əjrəwăń tenăşše.’ »

Ălmăyna n-tangalt ta n-ănăsdamu

(Mätti 13:18–23; Luqa 8:11–15)

¹³ Inn'-asăń day: «Yas ta-dăy tangalt, wär tăt-təjrehăm? Adiś əndek əmmək wa s-mad-təjrăhăm tangalen ti iyyădnen?

¹⁴ Ănăsdamu, ənta a-s ăanaxăb n-măjrăd n-Măssinăy.

¹⁵ Ăddinăt iyyăd, olăhăń d-ăbara wa dăy-ođanăt tiblalen. E-d əslən i-măjrăd n-Măssinăy, šik a-s tăń-dd-itis Iblis, isəttəw-asăń-t-in.

¹⁶Äddinät iyyäd, olähän d-tihun-ti jer-ođänät tiblalen; e-d əslän i-mäjräd n-Mässinäy, ad-əhləyləyän, ăqbələn-t šik ¹⁷mäšan, wär t-təyyən ikraš ikewän däy-ulhawän-näšän, ad-əjən ăzzämən əndärrän ăkoyädän däy-s mäšan afäl dd-tosa tissust mey osä-dd ălyizabät däy-təssəba n-mäjräd n-Mässinäy, ad-hin-əbbutṭələn a-wa s-omänän.

¹⁸Äddinät iyyäd, əntäned a-s tabəjjənət ta jer-ođänät tiblalen, ad-əslən i-mäjräd n-Mässinäy ¹⁹mäšan, ad-has-əzmədän däy-ulhawän-näšän s-tärha n-wälät-ăddunya d-eyläl n-tärha n-ajmur-net d-derhanän iyyäd ăjjootnen, wär t-illa a sär-sän dd-isaysal.

²⁰Äddinät wi iyyädnen, əntäned a-s ăkall wa oläyän däy-ođänät tiblalen. Əntäned a-s e-d əslän i-mäjräd n-Mässinäy, ad-t-ăqbələn, ijjəs-asän-t ălfäyda; tarəw-dd sär-sän tablalt tiyyät käradät timərwen n-tablalt, tiyyät sädisät timərwen, tiyyät temede n-tablalt.»

Tangalt ta n-tefätelt

(Luqa 8:16–18)

²¹Inn'-asän Yisa day: «Āwadəm, wär-isärmis tefätelt təzzar, ăj'-et daw-ăkoss mey daw-teşejit, ănn-ak, edägg iđkalän a fäll-tät-e-isäns.

²²Wär t-illa a iffarän s-wädden ad-dd-infiləl, wär t-təlla takše s-wädden ad-dd-təffukkär.

²³Ere däy-wän ilän timəzzujen s-islä-däy, isäjdet!

²⁴Ajät ənniyät i-a-wa s-salläm fäl-a-s, a-wa där-ogdäh asjəd wa täßjam i-Mässinäy ad-där-mad-agdäh day qjärav-näwän yur-s. ²⁵Āwadəm wa s-işwär ifhäm härät, ad-has-iwwaq musnät har isəssikəy mäšan, wa s-wär t-illa a ijrah, wär t-in-ikka härät, ănn-ak, ad-däy-s ămahäy wäla a-wa əndärrän itṭäf.»

Tangalt ta n-temättäwt

(Mätti 13:31–35; Luqa 13:18–19)

²⁶Inn'-asän day: «Sänto n-Təmmənəya n-Mässinäy,* oläh d-a-wa s-e-d ăddomät ăwadəm ašəkrəš-net, ²⁷jer-itṭas wäla okay, jer-ehäd wäl' ašäl, ad-idaggäl ădomm däy-ašəkrəš, itifäqqut-dd, däy-a-s, wär təha tijya n-a-wen mässi-s ed, ²⁸ăkall a dd-madän-arəw d-iman-net teyəşše s-tizarät, ḍara-s teyäyänt, təzjär-dd tejent n-ălkäma teyäyänt. ²⁹Dihä-däy d-mad-inhəy mässi-s n-ašəkrəš a-s inşa ălkäma, ad-dd-mad-iđkəl ălgori-net i-illuy-net.»

³⁰Inn'-asän ḍarät-a-wen: «Ma där-mad-nəsəssiləh sänto n-Təmmənəya n-Mässinäy?* Əndek ყas tangalt təsisajrähät sänto-net? ³¹Sänto n-Təmmənəya n-Mässinäy, oläh d-temättäwt ta tojärät təmmətkit däy-idommän. A-s tät-itidumut ăwadəm, wär t-təlla temättäwt däy-ăddunya tät-tojärät təmmətkit, ³²mäšan, hakd a-wen-

däy, afäl tät-äddomät ăwadəm, ad-dd-täjj tadäwla-i-däy mäqqärät, tajär tiyəşşawen iket-näsnät təşşəjrət, təkrəş iləktan-i-däy mäqqornen har wäla-däy igdaq, kallän daw-tele-net.»

³³Tangalen ăjjootnen olähnen d-ti-däy, s-ălxal ăsisăjrähän a-s issăyra Yisa ăddinät; ³⁴wär t-illa a inna i-tamətte s-wädden tangalen a däy-hasän-t-innä mäšan, e-d ănmäjräw d-inəttulab-net däy-edägg iştirän, ad-hasän-ăffässär ălmäyna n-tangalen-tin-däy iket-näsnät.

Ăssasäm Yisa ađu d-ejänš

(Mätti 8:23–27; Luqa 8:22–25)

³⁵Tođa tăfukt ȳas, innä i-inəttulab-net: «Nəjləyet ejänš s-aşrut wa n-emäynäj.»

³⁶Fälän tamətte, əglän där-s inəttulab däy-turäft n-aman ta däy-ăqqiima, ăddeeewnät där-sän day turfen n-aman tiyyäd. ³⁷Əglan a-s dd-inkär ađu-i-däy ăşşoohen, ad-tibhilbəhilnät tinäzzämären i-turäft har işwar tədnay aman. ³⁸A-s itäjj a-wen, ăssoomät Yisa adäfor, iťtas däy-ajilal n-turäft n-aman. Əssənkärän-t inəttulab däy-edəs, ənnän-as: «Alyalim! Ajän wär kăy-təssärmäy tamättant-nänäy?»

³⁹Inkär-dd, ăsmähäq fäll-ađu, innä i-ejänš: «Ismaq! Ezjəw!» Ibdađ-in ađu, sämmeđ-in a-wen-däy iket-net. ⁴⁰Inn'-asän ڇarät-a-wen: «Ma-kăwän ăssiirmäyän? Ma ija immun-năwän?» ⁴¹Jän inəttulab tarəmmeyt-ta-däy fäl dd-əqqəlän ȳas, timmənnin: «Ma ămoos ăwadəm-wa-däy s-wäla ađu d-ejänš, sajadän-as?»

Ăzozäy Yisa amälšon iyyän

(Mätti 8:28–34; Luqa 8:26–39)

5 Əwwäđän-in aşrut n-ejänš wa iyyäđän, a-wen däy-ăkall wa n-Gadara. ²Diha-däy dd-izjär Yisa turäft n-aman, ad-has-dd-ilkäq amälšon dd-izjarän tizəska. ³Dihen-däy ad-izzay, wär t-illa ăwadəm ăddoben akärad-net wäla-däy s-tišəm. ⁴Akärad has-jän ăddinät s-tifren hakd tişəm-däy, ad-tänät-dd-isăqqətəs, wär t-illa faw ere ăddoben a däy-s ănnähäq. ⁵Ehäq d-aşäl iha tizəska, mey oşal fäll-iđayän, inađdaw iýäran, işaşar iman-net s-tihun.

⁶Ojja Yisa däy-ijəj ȳas, oşal-dd sär-s, irkăy data-s, ⁷iđkäl emäslı-net, innä: «Yisa, Rure-s n-Mässinäy* wa iknän ađkul, ma däy-i tärhed? Fäl Mässinäy, wär hi-täqquzzäbed.» ⁸Alśin wa t-iħän a ijannen a-wen ed isamähaq Yisa fälla-s i-ad-t-izjär. ⁹Issəstän-t Yisa, inn'-as: «Mi isəm-näk?» Inn'-as ăhaləs: «Isəm-in: ejhän ed nəjjət.» ¹⁰Ad-laqqädän alśinän wi t-hänen Yisa i-ad-tän-wär-ikkes däy-ăkall.

¹¹A-s itäjj a-wen-däy, iđan ehäre n-əlxənžärän fäll-tasaja n-tađayt hat attayän-en-däy. ¹²Ad-laqqädän alśinän Yisa, jannen-as:

«Suk-anäy əlxənžärän i-ad-tän-nəjjəjəš.»¹³ Irđ'-asän s-a-wen. Əzjärän alşinän əhaləs, ejjäšän əlxənžärän, ad-dd-titrəktərikän a iwwädän əssin afḍän n-əlxənžär, wa-däy n-afälla n-tadayıt, tiqəwän däy-ejäns, tattän-tän aman.

¹⁴ Ənhäyän imäḍanän n-əlxənžärän a-wa ijän yas, əjewädän. Oşläñ, jän isälän däy-käl-ayrəm d-attayän-net. Ad-dd-tişəl tamətte, tiwnifit-dd a-wa ijän.¹⁵ Osän-dd əddinät edägg wa iha Yisa, ogäzän-dd amälşon wa s-käla t-ih' ejhän n-alşinän, əqqiima, ij' isəlsa, təh'-e day tijya n-iman-net.

¹⁶ Jän däy-sän əddinät wi əjjəyhnen i-a-wa ijräwän amälşon d-əlxənžärän isälän yas,¹⁷ ad-təddalän Yisa d-ad-ifəl əkall-näsän.

¹⁸ Älwäqq wa d-itajjäš Yisa turäft n-aman, ikk'-e-hi-dd əhaləs wa s-käla t-hän alşinän, ad-t-ilaqqäd d-ad-där-s idaw.¹⁹ Wär has-irđa Yisa s-a-wen, ənn-ak, inn'-as: «Əgləw, əqqəl ehän-näk, diha t-əllän išäqqayän-näk, tälläyed-asän təmyäre n-a-wa hak-ija Emäli d-əmmək wa s-hak-oḍän tähənint.»²⁰ Iglä, ad-itajj isälän n-təmyäre n-a-wa has-ija Yisa däy-teje ta jät isəm: «Ta n-märaw iyärman». Ere has-islän-däy, ad-dd-iqqəl yas əkun däy-isälän-net.

Isälän n-elle-s n-Žayrus d-tamädt ta dd-izajjär ašni (Mätti 9:18–26; Luqa 8:40–56)

²¹ Izjär Yisa darät-a-wen s-asälim n-ejäns wa iyyädän, diha-däy dd-əsjänän däy-asälim n-aman, ad-sär-s dd-täddew tamətte täjjeet.²² Os'-e-hi-dd dihen iyyän däy-əlfäqqitän n-ehän n-əddin wa n-käl-Älyähud* n-tayrəmt-en s-isəm-net Žayrus, inhäy Yisa yas, irkäy data-s,²³ ad-t-itəddal, ijann'-as: «Talyadt-in, təbok i-iba, nidawet sär-s, sənsəd fälla-s ifassän-näk, ad-təzzəy, təddär.»²⁴ Əddew där-s Yisa, təlkam-as day tamətte täjjeet t-täsinäkmämät.

²⁵ Tamətte-en, h'-et tamädt ijammäd ašni a ilan märaw iwətyan d-əssin,²⁶ təkna ahänay n-ayäna jer-ifassän n-läxturtän, täsmälkäw-in a-wa təla iket-net mäšan, wär t-illa fäw a-hin-ifnažän däy-turhənnənet, ənn-ak, tiwwädt yas ad-dd-tajj fälla-s.²⁷ Təsl' isälän n-Yisa yas, təjjäš-dd tamətte s-ḍarät, qäṣ eräswäy-net,²⁸ ed a-s tajj a-wen-däy, janna: «Wäla eräswäy-net, kud-t-ḍäṣäy, ad-əzzəyäy.»²⁹ Diha-däy d-qäṣ eräswäy-net, ad-iktäl ašni wa tät-dd-izajjärän, tofräy əssayät-wen-däy däy-tayəssa-net a-s təzzäy däy-tizzurt-net.³⁰ Ilmäd Yisa yur-iman-net, əlwäqq-wen-däy, fäl tärna ta t-dd-təjmäḍät, innäḍ-dd s-tamətte, innä: «Mi idäṣän isəlsa-nin?»³¹ Ənnän-as inəṭṭulab-net: «Ajän wär hənnəyäd tamətte ta käy-täsinäkmämät a-s jänned: ‘Mi hi-idäṣän?’»³² Issäyläy-tän-dd akäyad-net i-ad-inhəy ta t-təḍäṣät.³³ Tənhäy tamädt əlafu wa təjräw yas, təkk'-e-hi-dd, təšikäḍkäd

a-wa-dăy has-ja tarəmmeyt, tođa data-s, tənn'-as tidət iket-net.
³⁴ Inn'-as Yisa: «Talyađt, ăzozăy-kăm immun-năm, əgləw dăy-ălxer, təzzeyăd dăy-tizzurt-năm.»

³⁵ Ammijjrăd Yisa hărwa a-s dd-osăń ăddinăt dd-falnen eyewən n-ălfăqqi n-ehăń wa n-ăddin, ənnän-as: «Elle-k, ăba-tăt. Ma s-salăyyayăd Älyalim dăy?» ³⁶ Wär hin-ijreh Yisa a-wa jănnen, innă i-ălfăqqi n-ehăń wa n-ăddin: «Wär tărmeyăd, amən ȳas.» ³⁷ Igdăl Yisa i-ăddinăt iket-năsăń ad-dăr-s idawăń a-s təggădăd Bətrus d-Yaqub d-Exya wa n-ăñjña-s. ³⁸ A-s hin-əwwădăń eyewən n-emănnăhăd n-ehăń wa n-ăddin, wär hin-ogežăń ar tamətte tədgazăt; ăsikălăl, ăşşurşa a-wen-dăy, dăy-işənnawăń. ³⁹ Ijjăš-in fălla-săń, inn'-asăń: «Ma kăwăń-idgažăń, hallăm? Tarat, wär tăt-ăba, edəs ȳas a ja.»

⁴⁰ Jän-t tekăškăst. Izzəjär-tăń iket-dăy-năsăń, wär dd-ăqqima dihen ar d-ti-s d-ma-s n-talyađt, d-inət̄ulab wi dăr-dd-ăddew. Ijjăš ădarăt-a-wen edăgg wa dăy-tənsa talyađt, ⁴¹ irmăs-tăt-dd s-ăfuss, inn'-as: «Talita kumi», a-wen ălmăyna-net: «Talyađt, ənney-am, ənkăr-dd.»

⁴² Təbdăd talyađt ăssayăt-wen-dăy, tărjăš. Talyađt-en-dăy, la măraw iwətyan d-əssin. Əqqălăń-dd ăddinăt ȳas oran imawăń făl tihusay n-a-wa-dăy ijăń. ⁴³ Ikn'-en-dăy Yisa asəmmətăř i-ad-wär jen isălan n-a-wa ijăń dăy-ăwadəm wăl' iyăń təzzar, inn'-asăń ad-tăt-əkfən a təksă.

Iba n-immun n-kăl-tayrəmt ta n-Năşirăt

(Mătti 13:53–58; Luqa 4:16–30)

6 Ifăl Yisa dihen, ăddew d-inət̄ulab-net s-tayrəmt ta dăy-idwăl. ² Aşăł wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ijjăš ehăń n-ăddin wa n-kăl-Älyăhud, ad-dăy-s isayra. Əsijădăń-as ăddinăt ăjjootnen ăkuunnen dăy-a-wa ijanna, əqqălăń-dd ȳas oran imawăń, jănnen: «Ähaləs-wa-dăy, əndek siha s-t-dd-iha a-wa ităjj? Mi t-ikfăń təlyuləma d-tădabit n-iji n-tikunen ti ităjj? ³ Ak a-wa, ajăń wădden Yisa wa n-mənizye n-rure-s n-Măryăma n-ăñjña-s n-Yaqub d-Yusəf d-Hudd d-Simyon? Wădden şătma-s da-dăy əzzăyñen jere-năy.» Jän-as a-wen-dăy s-t-əzzayăń asăkor, unjăyăń săr-s omăňăń. ⁴ Inn'-asăń: «Ănnăbi, wär t-ill' edăgg s-wădden ătiwăsămyăr dăy-s, ar dăy-ăkall-net, d-yur-imărawăń-net d-dăy-ehăń-net.»

⁵ Igdăl-as a-wen-dăy, ad-ŷur-săń ăj tikunen săl hărăt dăy-imarhinăń făll-ăssinsa ifassăń-net, əzzăyăń. ⁶ Tof'-e tăkunt n-iba n-immun-năsăń. Issăylăy-dd ădarăt-a-wen dăy-attayăń n-tidbi-en-dăy, isayra ăddinăt.

Āšmašäl Yisa inət̄ulab-net s-əssin-əssin

(Mätti 10:5–15; Luqa 9:1–6)

⁷ Iyră-dd Yisa inət̄ulab-net wi n-măraw d-əssin ḍarăt-a-wen, āšmašäl-tän s-əssin-əssin dăy-a-s tän-ikfa tärna făll-alśinän.
⁸ Āsmătăr-tän, inn'-asän: «Wär tədkeläm dăy-asikəl-năwän a säl tăborit; wär tăwweyäm ăzzad, wăla šăkkos, wăl' azrəf, ⁹ asəsät tifădelen-năwän, wär jem əssin irăswăyän.»

¹⁰ Inn'-asän day: «Ehän tajjăšäm-dăy, təzzăyäm dăy-s har ašäl wa d-tăssawădäm tekle. ¹¹ Edăgg tosäm-dăy, wär kăwän-ăsbărrăkän măssaw-s, unjăyän s-asjəd-hawän, əzjărăt-t, tăbbăkbăkäm tifădelen-năwän i-ad-wär tänăt-ilăttăy wăla-dăy ăboqqal-net. Ilkam, ad-ăjjăyh a-wen fălla-sän.»

¹² Eglän inət̄ulab, ad-xaṭṭăbän i-ăddinät i-ad-utabän, ¹³ takkăsän day alśinän ăjjootnen dăy-ăddinät, şawwăyän inəbdan s-əzzăyt, zizuyän-tän.

Tamăttant n-Exya wa n-Enəsselmäy

(Mätti 14:1–12; Luqa 9:7–9)

¹⁴ Isl' āmănokal Harudəs mawmaw n-Yisa ed ih' isəm-net imawän n-ăddinät iket-năsän. Jannen iyyăd dăy-sän: «A-wa Exya wa n-Enəsselmäy a dd-inkărän jer-inəmmuttan, a-wen-dăy a t-ikfän tădabit n-tikunen-ti itamašal.» ¹⁵ Jannen iyyăd: «Ābo, a-di ănnăbi Yeli», jannen wi iyyădnen: «A-wa iyyän dăy-ănnăbitän wi n-ibda.»

¹⁶ Islă Harudəs i-a-wen ȳas, innă ənta: «A-wa Exya wa s-əssəfräsăy eyăf-net, ənta a dd-olăsän tanăkra jer-inəmmuttan.» ¹⁷ Āzzăman-en, Harudəs iman-net a omărän s-ad-ăttărmăs Exya, ijjës tişəm, itwăjär-in dăy-takărmut, dăy-tăssəba n-Harudəyät ta n-hănnə-s n-ăñjəa-s Fəlibb dăy-s ohăy Harudəs, ¹⁸ făl-a-s innin, inn'-as Exya: «Wär hak-xălal, ad-tărkəbăd hănnə-s n-ăñjəa-k.» ¹⁹ Təkşär ya Harudəyät Exya făl a-wen-dăy, ad-tattăr tamăttant-net măshan, wär hənnəy taşlət s-ja a-wen. ²⁰ Āksud day Harudəs Exya ed, issan a-s ăhaləs oyadän n-eməşsəddəj a ămoos, ogaz-t dăy-tăssəba n-a-wen-dăy. E-d has-ăsjăd ămmijirăd, ad-t-əkmun iman-net kud-dăy, ijraż-as asjəd-has.

²¹ Han a-wen-dăy a-s dd-tosa taməntelt ta s-taqqăl Harudəyät a ija a-wa-dăy. Aşäl d-tajjän iməslan wi n-isəkta n-tiwit n-Harudəs, ăsmăjarăt-dd Harudəs kăl-əlxəkum-net d-kumăndatän n-əlyəskăr-net d-imizărän n-teje ta n-Galila, ²² təjjăš-dd elle-s n-Harudəyät, ad-dallăl data-sän, ijrăz a-wen i-Harudəs d-imăjarän-net. Iyră-dd āmănokal talyađt, inn'-as: «Ēttăr dăy-i a-wa tărhed, ad-ham-t-ăkfăy.» ²³ Ad-has-itəħħaq s-ad-tăt-ăkf a-wa dăy-s təttăr, kud-irha

umas tāzune n-äkall-net. ²⁴ Tərzjär talyaqt, tənnä i-ma-s: « Ma däy-s mad-əttäräy? » Tənn'-as ma-s: « Ettär däy-s eyäf n-Exya wa n-Enəsselmäy. »

²⁵ Täqqäl-dd ämänokal šik, tənn'-as: « Ārhey ad-hi-təkfəd ämära-däy eyäf n-Exya wa n-Enəsselmäy insa däy-ažäwa. » ²⁶ Eñxäsän iman n-ämänokal hullan mäšan, äbas äddooibat uýel s-a-wa innä, ed ihäd-as s-ad-tät-äkf a-wa däy-s mad-təttär, a ämooos-däy, dat-imäjarän-net, wär-irha day ad-ärz däy-tənnä-net i-talyaqt. ²⁷ Ašmašäl ăssayät-wen-däy əssärdasi däy-wi jänen ənniyät i-ehän-net i-ad-dd-ifrəs eyäf n-Exya. Ikk' əssärdasi takärmut ta ih' Exya, ifrəs-dd eyäf-net, ²⁸ iwwäyt-dd insa däy-ažäwa, ikf'-e i-talyaqt, təkf'-e talyaqt i-ma-s. ²⁹ Eslän inət̄ulab n-Exya tamättant-net yas, eglän, ədkälän-dd tafəkka-net, əzkän-t.

Uyel n-inət̄ulab wi ăšmašäl Yisa

(Märti 14:13–14; Luqa 9:10)

³⁰ Eqqälän-dd inət̄ulab wi ăšmašäl Yisa, jän däy-s isälan n-a-wa jän d-a-wa əssäyrän iket-net. ³¹ Inn'-asän: « Näkket edägg n-iman-nänäy, sunfəm a əndärrän. » Ij'-asän mäjräd-wen-däy, fäl-a-s igdäl-asän, əjut n-emerjaš n-äddinät wäla ăssayät s-ăssokän härät imawän-näsän.

³² Ejjäšän turäft n-amən, əkkän tenere n-iman-näsän. ³³ Eñhäyän-tän ăddinät ăjjootnen a-s eglän, əzzäyän-tän yas, fälän-dd iyärman iket-näsän, ošälän-dd har hasän-ăzzarän fäw s-edägg wa əkkän.

³⁴ Izjär-dd Yisa turäft n-amən, inhäy əjut wa jän ăddinät yas, täny'-e tähənint-näsän ed, olähän yas d-tihatten wären la amäđan, ad-tän-isayra härätän ăjjootnen.

Āsyäwän Yisa səmmos afdän n-ăhaləs

(Märti 14:15–21; Luqa 9:11–17; Exya 6:1–14)

³⁵ Tođa tafukt yas, osän-t-dd inət̄ulab-net, ənnän-as: « Näkkäned, edägg n-tenere a nəha, ij'-anäy ehäđ; ³⁶ səgləw ăddinät, ad-əkkən tidbi d-imäzzayän wi ohäznen, žənşən-dd a əkšän. » ³⁷ Awwežäb-asän Yisa, inn'-asän: « Un, ăkfät-tän a əkšän. » Eñnän-as: « Ajän a tärhed ad-näkk aýrəm i-ad-dd-nəžänš tijəlwen n-sänatät timäđ n-ărriyal n-azrəf i-ad-nəšäkš tamətte-ta-däy? » ³⁸ Inn'-asän: « Eşsənät-dd maniket tijəlwen läm. » Elmädän-dd, ənnän-as: « Səmmosät tijəlwen d-əssin imänan. »

³⁹ Omär-asän ڦarät-a-wen s-ad-əbđewän ăddinät, säqqaymən-tän fäll-teyəsse ta dalet. ⁴⁰ Täqqima tamətte s-temede-temede n-ăwadəm, səmmosät-səmmosät timərwen n-ăwadəm. ⁴¹ Iđkäl Yisa tijəlwen ti n-səmmosät d-imänan wi n-əssin, ăjozäy išənnawän,

ămmoy i-Măssinăy; ăfrăsfărăs tijəlwen, ănkădnăkăd imănan wi n-əssin təzzar, ikfă a-wen-dăy iket-net i-inətțulab-net i-ad-t-użanăñ jer-ăddinăt iket-năsăñ. ⁴² Əksăñ iket-dăy-năsăñ har əyyəwänän. ⁴³ Əsdăwän-dd inətțulab a-wa dd-əjlăşăñ, osăñ-t iğnăy măraw deketăñ d-əssin n-tijəlwen d-imănan. ⁴⁴ Səmmos afđăñ n-ăhaləs a əksănen aşăl-wen-dăy.

Irjăš Yisa făll-aman

(Mătti 14:22–27; Exya 6:16–21)

⁴⁵ Əsrarăd Yisa ədarăt-a-wen inətțulab-net s-ujəš n-turăft ta n-aman, izarăñ-as s-efăyy n-ejăñš wa iyyădăñ, ebre n-tayrəmt ta n-Bătsăyda, ad-isagla ənta tamətte ȳas, iwwän tađayt tiyyăt, ad-itəddal Măssinăy. ⁴⁷ A-s ijă ehăd, təha turăft n-aman ta hăñ inətțulab ammas n-ejăñš, a-s ija a-wen Yisa ənta, ih' asălim n-aman. ⁴⁸ Ojj'-en ăsimăyatăr-tăñ ađu şämad igla ehăd, ikk'-en-dd irjaš făll-aman har dăroy tăñ-okăy. ⁴⁹ Ənhăyăñ-t ikk'-en-dd irjaš făll-aman ȳas, ăyelăñ ămăttănkul iyyăñ, ad-nađđawän iyăran. ⁵⁰ Hannăyăñ-t măšan, indăr-asăñ a t-əzzəyăñ a-wa-dăy hasăñ-təja tarəmmeyt. Əssewăl-asăñ šik, inn'-asăñ: « Əfləsät-ahi, năkk a-wa, wär tărmeyäm. »

⁵¹ Ijjăš-dd fălla-săñ turăft n-aman ȳas, ibdăd ađu. Əmoos-asăñ a-wa ijăñ tăkunt-i-dăy măqqărăt. ⁵² Indăr-asăñ ujreh n-asjət wa ija i-tijəlwen făl tăyart-i-dăy jăñ ulhawän-năsăñ.

Ăzozăy Yisa imarhinăñ dăy-teje ta n-Žănnăşarăt

(Mătti 14:34–36)

⁵³ Ijlăy Yisa d-inətțulab-net ejăñš, ăsjăñăñ dăy-ăkall wa n-Žănnăşarăt. ⁵⁴ Dihă-dăy dd-əzjărăñ dăy-turăft n-aman, ad-əzzăyăñ ăddinăt Yisa, ⁵⁵ ad-tişələn dăy-ăkall iket-net, tazăwen-dd săr-s imarhinăñ făll-tişija s-edăgg wa s-əslăñ ih'-e i-ad-tăñ-izuzəy. ⁵⁶ Edăgg osa-dăy, jer-iyărmən, tidbi, wăla ăssukăñ, ad-dd-awəyăñ ăddinăt imarhinăñ-năsăñ, tattărăñ ad-ăđəsăñ kud-dăy afăr n-erăswăy-net ed, ere t-iđăsăñ-dăy, ad-izzəy.

Isălan n-alkum i-agnatăñ

7 Ežzəmmăyăñ-dd kăl-faris* d-hărăt dăy-ălyulam n-Ătăwrăt* dd-falnen Yărussălam s-Yisa. ² Əjrăhăñ-in dăy-a-wen-dăy a-s tattăñ iyyăd dăy-inətțulab-net, wär-ăsserădăñ ifassăñ-năsăñ. ³ Iqqăñ a-wen iyăfawän-năsăñ făl-a-s kăl-faris d-kăl-Ālyăhud iket-năsăñ, ămoosăñ ăddinăt əlkamnen i-ălyadatăñ wi hasăñ-dd-oyyăñ imărawän-năsăñ: wär hasăñ-t-təlla tetăte ar s-ad-ăsserădăñ ifassăñ-

näsän har taymärt təzzar. ⁴ Afäl əkkän ässuk har t-dd-fälän, wär hasän-t-təlla tetäte ar s-ad-ässerädän telämäkt-näsän iket-net. Lan day ălyadatän ăjjootnen s-əlkamän säl wi-däy: aşəsdaj n-ikassän d-iyasas d-iyerän d-isəftay.

⁵ Əssəstänän käl-faris* d-ălyulam n-Ătăwrät* Yisa, ənnän-as: «Mafäl inətəkulab wi-näk, wär-əlkemän i-agna wa hanăy-dd-oyyän imărawän-nänäy? Tattän wär-ässerädän ifassän-näsän.» ⁶ Inn'-asän Yisa: «Ālmunafeyän! Tidət-däy a-wa fälla-wän innä ənnäbi Saya,[†] a-s innä, inna Mässinäy:

‘Tamətte-ta-hi, idlay-net yas
a-s hi-tässiimyär
ulh-net, ujəj-ahi;

⁷ semyar wa hi-jän ăddinät, mălayäyna ed
a-wa sayren dägg-adəm fäll-i,
wär-ămoos yas ar färədän dd-ăytasän i-iman-näsän.»

⁸ Əmmək-wen-däy a-s, kăwăneđ-däy, təsläyäm i-alämär wa n-Mässinäy, tət̄fäm ălyadät n-dägg-adəm.»

⁹ Inn'-asän day: «Kăwăneđ, järäm-in alämär wa n-Mässinäy, jäm agna-năwän däy-edägg-net. ¹⁰ Wadden, innä ənnäbi Mosa:

‘Səmyär ti-k d-ma-k’,
innä day:

‘Ere ăbodärän ti-s mey ma-s, ămmätet.’

¹¹ Təssanäm s-a-wen-däy iket-net măshan kăwăneđ-da-däy, iyyäđ däy-wän, sayren ăddinät a-s, ăddoobät ăwadəm ad-ănn i-abba-net d-anna-net: ‘A-wa s-əsidärhän ad-kăwän-ədhəlăy sär-s, jey-t takute i-Mässinäy’, ¹² ija yur-wän a-s ere innän a-wen-däy i-imărawän-net, ad-ăbas t-iwar ălxaqq-näsän. ¹³ A-wa säyrem d-a-ăjjeen dăr-s ănfäqqän a-s hin-tăsbăttäläm a-wa inna Mässinäy, jäm a-wa hawän-inna agna-năwän däy-edägg-net.»

¹⁴ Iyrä-dd Yisa tamətte s-iman-net day, inn'-as: «Săjdăt-ahi iket-däy-năwän, təjrähäm a-wa hawän-janney: ¹⁵ Wär t-illa a itajjäšän emm n-ăgg-adəm ăddooben asəmmäđəs-net, a-wa dd-itəffalän ammas n-ulh-net ijänna s-emm-net a t-isamäđasän dat-Mässinäy.

[¹⁶ Ere däy-wän ilän timəzzujen s-islä-däy, isăjdet.] »

¹⁷ Ifäl Yisa tamətte yas, iqqäl ehän, əssəstänän-t inətəkulab-net dihen d-ălmäyäna n-tangalt ta ija. ¹⁸ Inn'-asän: «Adiš kăwăneđ har ămăra-däy, wär təjrehäm a-s ăsink, esäk? Ajän wär hənnəyäm a-s, wär t-illa a isuk ăwadəm emm-net ăddooben a t-isəmmäđəs ¹⁹ făl-a-s,

^{†7:6} A-wa ənnäbi dd-ăzzarän i-Yisa, ălolăy däy-isălan-net əssayät timağ n-awătay dat-tiwit-net.

a-wa dd-itəffalān ajāma, wär-itəkk ulh-net, tāsa-net a itakk, izjär ḍarät-a-wen, āj'-e-hin dāy-tākoyt. » Əmmək-wen-dāy a-s isaxlal Yisa imənsiwān iket-nāsān.

²⁰ Inn'-asān day: «A-wa dd-itəffalān ulh n-ägg-adəm, a t-isamäqəlasān dat-Mässināy, ²¹ fäl-a-s ammas n-ulh n-ägg-adəm a dd-itəffal erk ənniyät wa n-abjənjən, iba n-täkrakiđt, tikra, iji n-iman, ²² əzzəna, täkkärdädt, tälläbäst, amsud, asəmmäđəs n-iman, erk derhan, asəkkufär, əkkəbru, taxxalen. ²³ Əntəned-den-dāy hārätān wi samäqəlasnen ägg-adəm, ed ammas n-ulh-net a dd-təffalān. »

Elle-s n-tamäjart ta āzozāy Yisa

(Mätti 15:21–28)

²⁴ Ifāl Yisa dihen, ikkā teje ta n-Tir. Iwwäđ-in yas, ijjaš ehān iyyān, fäl-a-s wär irha ad-fälla-s əlmədān ăddinät māšan, hakd-a-wen-dāy, wär-işter ass-net. ²⁵ Šik-dāy a-s t-təslä tamäđt tiyyät s-ih' alśin elle-s, təkk'-e-hi-dd, tärkäy data-s. ²⁶ Tamäđt-en, wär tät-len käl-Ālyāhud, ti n-teje ta n-Finisya hät ăkall wa n-Surya. Tos'-e-hi-dd yas, təttär dāy-s ad-ikkəs alśin dāy-elle-s māšan, ²⁷ inn'-as Yisa: «Āyy aratān ad-ăyyawānān təzzar ed, wär-ānhäjjə ad-dd-ikkəs ăwadəm amənsi daw-sān, ijär-t-in i-iyyäđan. » ²⁸ Täwwežäb-as tamäđt, tənn'-as: «Ālyalim, tidət māšan a-wen wär hin-ikkes a-s iyyäđan, ăddooben ad-tattān a-wa dd-sitrəkkin aratān. » ²⁹ Inn'-as Yisa: «Egləw, dāy-təssəba n-a-wa-dāy tənned, a fäl, elle-m, izjär-tät alśin. » ³⁰ Täqqäl ehān-net, togəz-in elle-s, tənsa fäll-tešejit, izjar-tät alśin.

Āzozāy Yisa ăhaləs măzzəjən s-ikras iləs-net

(Mätti 15:29–31)

³¹ Ifāl Yisa teje ta n-Tir, ikka ta n-Säyda, ihāl ebre n-ejānš wa n-Galila dāy-a-s ijlay teje ta n-märaw iyärman. ³² Ewwäyān-dd sär-s ăddinät ăhaləs măzzəjən s-ikras iləs-net ad-dāy-s tattärän ad-fälla-s isāns ifassān-net. ³³ Irmäš-t-dd Yisa s-edes təzzar, ij' assəkäđ-net dāy-timəzzujen-net, ijā day s-assəkäđ-net emätäm-net fäll-iləs n-ăhaləs, ³⁴ ājozāy išənnawān, ăhnäffät təzzar, inn'-as: «Efata», a-wen ălmäyna-net: «Marr. »

³⁵ Ameränät timəzzujen-net hakd iləs-net, ad-itamäjrad. ³⁶ Əsmətär Yisa ăddinät iket-nāsān d-ad-wär jen isālan n-a-wen-dāy i-ăwadəm wäl' iyyān māšan, a ikk' isamätar-tān, sawađān əntəned dāy-tənna n-a-wa ijān. ³⁷ Āmoos Yisa i-ăddinät tākunt-i-dāy măqqärät, əqqälän-dd yas jannen: «A-wa, a-wa itäjj iket-net ifran, isasla imzaj, isamäjrad day wi s-əkrəsān ilsawān-nāsān. »

Āsyāwān Yisa əkkoz afđān n-ăhaləs

(Märtti 15:32–39)

8 Tolās-dd tamətte day ažəmmāy făll-Yisa* dăy-işilan-win-dăy. Inhăy a-s wär t-illa a tət̄af təkša yas, iyră-dd inət̄ulab-net, inn'-asən: ² «Naqq'-ahi tăhanint n-tamətte-i-dăy; a ilan kărađ işilan, təlkam-ahi, ābas ət̄afan a əkšan; ³ afđl tăń-əssəglăy s-iħānan-năsən, ălluzăń s-əmmək-wa-dăy, ad-hasăń-indăr ad-tăń-in-awəđān făl iba n-ăssahăt ed, han-tăń-i dd-falnen ijəj. » ⁴ Īnnăń-as inət̄ulab-net: «Mi ăddooben dăy-tenere-ta-dăy ad-işăkş tamətte jat əjut-wa-dăy? » ⁵ Issəstăń-tăń Yisa, inn'-asən: «Maniket tijəlwen tət̄afām? » Īnnăń-as: «Ēssayăt. »

6 Āsyāyma Yisa tamətte iket-net, iđkăl tijəlwen ti n-əssayăt, āmmoy i-Măssinăy, āfrăsfărăs-tăńăt təzzar, ikf'-enät i-inət̄ulab i-ad-tăńăt-użanăń jer-ăddinăt; ăzunăń-tăńăt. ⁷ Īkfän-t a-wa lăń dăy-imănan, iđkăl-t, āmmoy i-Măssinăy təzzar, ikf'-en i-inət̄ulab-net i-ad-tăń-użanăń jer-ăddinăt. ⁸ Təkša tamətte ta t-təllăt dihen-dăy hundăy har təyyəwăń. Āsdăwāń-dd inət̄ulab a-wa dd-əjlăšān ăddinăt, osăń-t, iđnay əssa deketăń.

9 A iwwăđāń əkkoz afđān n-ăhaləs a ikšan ašăl-wen-dăy. Təkša tamətte yas, issəgl'-et Yisa; təglă.

10 Ijjăś ənta d-inət̄ulab-net turăft n-amən ăssayăt-wen-dăy, əkkăń tidbi ti hănen teje ta n-Dălmănută.

Irrum wa jăń kăł-faris i-Yisa

(Märtti 16:1–4; Luqa 12:54–56)

11 Osăń-dd hărăt dăy-kăł-faris* Yisa,* ămyănnăńăń dăr-s, tiirəmən-t, jannen-as: «Ăj data-năy iji n-Măssinăy hanăy-issətbătăń a-s tidət-dăy a-s Măssinăy a kăy-dd-ăşmaşălăń. » ¹² Āhnăffăt dăy-iman-net, innă: «Mafăl tammăy əzzurəyăt-ta-dăy i-iji n-Măssinăy? Əsidăt-tey-awăń a-s wär-ilkem ad-ija iji n-Măssinăy wăl' iyyăn data-wăń. » ¹³ Ifăl-tăń ărăt-a-wen, olăs ujəś n-turăft n-amən, ijlăy ejăńś s-efăyy wa iyyăđāń.

Āsmăqqa Yisa făll-təmmətkit n-immun n-inət̄ulab

(Märtti 16:5–12)

14 Dăy-tekle-ten-dăy, əttəwăń-in inət̄ulab ad-awəyăń ăzzad, wär-əwweyăń dăy-turăft n-amən ar tiyyăt tajəlla. ¹⁵ Āsmătăń-tăń Yisa, inn'-asən: «He kăwăneđ! Agəzăt iman-năwăń dăy-tăzză ta n-kăł-faris* d-Harudəs. » ¹⁶ Īslăń inət̄ulab i-a-wen yas, ad-tinmənnin jer-iman-năsən: «A-wa, a-wa-dăy s-wär nəwwey tijəlwen a făl hanăy-itajj măjrăd-wa-dăy. »

¹⁷ Ilmād Yisa* yur-iman-net a-wa tinmənnin, inn'-asən: «Mafāl ekkən inəzjam-năwān a-wa s-wär tăwweyäm tijəlwən? Ajən ulhawăñ-năwān jan tăyart-ta-dăy făl ābas hannăyäm, ābas jarrăhäm? ¹⁸ Ma jänät tițtawen-năwān tənhəyäm sär-snät, ma jänät timəzzujen-năwān, təsləm sär-snät? ¹⁹ Ajən təttewäm-in tijəlwən ti n-səmmosat ăzunăy i-səmmos afđən n-ăhaləs, maniket deketən dd-təsdăwäm dăy-a-wa dd-təjlăš tamətte?» Ənnən-as: «Măraw d-əssin.» ²⁰ Inn'-asən: «Ālwăqq wa d-ăzunăy əssayät tijəlwən i-əkkoz afđən n-ăwadəm, maniket deketən əfnaynen dd-təjlăš tamətte?» Ənnən-as: «Əssa.» ²¹ Inn'-asən: «Adiš, har ămăra-dăy, wär t-illa a təjrahäm?»

Āzozăy Yisa emədderyəl iyyăn dăy-Bătsăyda

²² Iwwăd-in Yisa* d-inət̄ulab-net təyrəmt ta n-Bătsăyda yas, ittəlwăy-dd sär-s emədderyəl iyyăn, əttărən dăy-s ad-t-iđəs, izzəy. ²³ Irmăs-t Yisa s-ăfuss, ilwăy-t hundăy har dăr-s izjär tadăbayt təzzar, āswär tisutaf-net tițtawen n-emədderyəl, āswär-t ədarät-a-wen ifassănet, inn'-as: «Ak, hannăyăd hărăt mey?» ²⁴ Əsfənăwnăw emədderyəl, innă: «Hannăyăy ăddinät măşan, olăhăñ-ahi d-iħəskan ārjaşnen.»

²⁵ Olăs Yisa asəwär n-ifassănet tițtawen-net yas, āsnäflăy ahăñay, izzăy, oyăd ahăñay-net i-hărăt iket-net. ²⁶ Issəgl'-e Yisa, inn'-as: «Wär resăd wăla tadăbayt, ayzəd iman-năk yas s-eħăñ-năk.»

Tajuhe ta ija Bətrus dăy-isălan n-Yisa

(Mătti 16:13–20; Luqa 9:18–21)

²⁷ Izjär Yisa* ədarät-a-wen ənta d-inət̄ulab-net, ikka dăr-săñ tidbi-ti hănen attayăn n-ayrəm wa s-itawănnna Qăyşara wa n-Felibb. Egħlan hărwa a-s tăñ-issəstăñ Yisa, inn'-asən: «Ma jannen ăddinät dăy-isălan-in? Ma jannen mi āmoosăy?» ²⁸ Āwweżăbăñ-as, ənnən-as: «Iyyăd jannen: kăyy a-s Exya wa n-Enəsselmăy; iyyăd jannen: kăyy a-s ānnăbi Yeli; iyyăd făw a jannen: kăyy iyyăn dăy-ānnăbităñ dd-olasăñ uyəl.» ²⁹ Issəstăñ-tăñ day, inn'-asən: «Kăwăneq-ş, ma tənnăm, mi āmoosăy?» Āwweżăb-as Bətrus, inn'-as: «Kăyy a-s Ālmasex.*» ³⁰ Āsmăħăd dăy-săñ Yisa ədarät-a-wen, d-ad-wär jen isălan-win-dăy i-ăwadəm wăl iyyăn.

Ālolăy Yisa dăy-isălan n-tamăttant-net

(Mătti 16:21–23; Luqa 9:22)

³¹ Yur-dihen-dăy ad-issəntă Yisa* asəyăr n-inət̄ulab-net n-a-s Āgg-ăgg-adəm,* ilzam-t ad-inħəy tersəmmawen ājjootnen, ənkărān-t inušămān wi n-Israyil d-imānokalān n-kăl-tikutawen* d-ălyulam n-Āt̄tăwṛat;* ad-əjən iman-net măşan, kărad išilan ədarät tamăttant-net, ad-dd-aləs tanăkra jer-inəmmuttan.

³²Ij'-asān Yisa mäjräd-wen-däy s-əmmək ilan ujreh; ikkäs-t-dd Bətrus s-takše, äkläwläw fälla-s. ³³Innäd-dd Yisa s-inətələb-net, iytäl Bətrus, inn'-as: «Şənkəş fäll-i, Iblis-wa! Käyy, inəzjam-näk, i n-dägg-adəm, wädden i n-Mässinäy.»

Alkum i-Yisa Ālmasex (Mätti 16:24–28; Luqa 9:23–27)

³⁴Iyrä-dd Yisa* darät-a-wen tamətte d-inətələb-net s-iman-net, inn'-asān: «Ere irhän alkum-hahi-däy, adiš, iksənet iman-net, äjet fäll-tamättant šund ta n-tajettewt təzzar, ilkəmet-ahi. ³⁵Ere wa wärän itəttär ar əmmək s-ogäz iman-net, däy-äddunya-ta-däy, ad-ifut däy-älzənnät; mäšan, wa irdän əfota däy-iman-net, däy-äddunya-ta-däy, däy-äddimmät-in, d-äddimmät n-Älənəžil,* ad-iyləs. ³⁶Ma s-infa əgg-adəm ad-irbäx äddunya iket-däy-net, a-s ija a-wen, əfota däy-älaxärät? ³⁷Ajän ma t-illan s-äddooobät əwadəm ad-t-äkf i-ad-sär-s iyləs iman-net däy-temse? ³⁸Ere hi-äkrakädän, näkk d-mäjräd-in, dat-əzzurəyät-ta-däy n-temäznit tänmäsrəyät i-Mässinäy, ad-t-əkrükədäy näkk-däy-i n-Ägg-əgg-adəm*, ašäl wa d-mad-dd-iqqəl däy-älxurmät n-Abba-nin, əddew d-ənjälosän wi n-iməssheddəjän..»

Tihusay n-älxurmät n-Yisa Ālmasex

9 Inn'-asān Yisa* darät-a-wen: «Āsidättey-awän a-s han-käwän äddinät əbdədnen diha-däy wär-e iba wär-ənheyän Təmmənəyə n-Mässinäy* tosa-dd s-əşşahät.»

(Mätti 17:1–13; Luqa 9:28–36)

²Säđis išilan ədarät a-s inna a-wen-däy, iyrä-dd Yisa* Bətrus d-Yaqub d-Exya s-edes, ikka där-sän tağayıt tiyyät tədkalät təzzar, ijjäš dihen ini əynayän data-sän; ³ämläwläwän-dd imälsan-net, jän-dd təməlle s-käla wär-tätwänhäy fäll-ərori n-äkall. ⁴Ānfaläl-asän-dd dihen ənnäbi Yəli d-ənnäbi Mosa dd-falnen išənnawän, ad-tamäjradän d-Yisa. ⁵Iggäd-dd Bətrus, innä i-Yisa: «Ālyalim, ufa ad-nəzzäy əs diha-däy, ad-nəkrəs käraq ihəktan: wa-näk, wa n-Mosa d-wa n-Yəli.»

⁶Wär-issem a ijännə a-wa-däy has-ja tarəmmeyt ənta d-imidiwän-net. ⁷Təls'-en-dd tele n-tejäräkt tiyyät əlwäqq-wen-däy, ifäl-dd emäslı išənnawän, innän:

«A-wa Rure-y* wa əkneey tärha,
säjdät-as!»

⁸A-s dd-oläsän inətələb ađkul n-asäwađ-näsän, şanäšlamän siha d-siha, wär t-illa ere hannäyän edes-hasän kunta wädden Yisa əs.

⁹ Ālwäqq wa dd-titrurun tađayt, āsmähäđ däy-sän Yisa i-ad-wär jen isälän n-a-wa ənhäyän i-äwadäm wäl' iyyän hundäy har ašäl wa dd-mad-inkär Āgg-ägg-adäm* jer-inəmmuttan. ¹⁰ Āsjädän i-a-wa hasän-inna, ad-tinməsəstinän d-älmäyna n-tanäkra jer-inəmmuttan ed, iqqan a-wen iyäfawän-näsän.

¹¹ Əssəstänän-t, ənnän-as: «Mafäl jannen ălyulam n-Āṭṭäwrät* a-s ănnäbi Yəli a ilan s-a dd-ass təzzar, išrəy-t-dd Ālməsex?*»

¹² Inn'-asän: «Tidət, ănnäbi Yəli a ilan s-a dd-ass isəssiyəd härät iket-net; mäšan, mafäl iktab a-s Āgg-ägg-adäm*, ilzam-t ad-inhəy tersəmmawen ăjjootnen, səffäťən däy-s dägg-adäm? ¹³ Āssiilmädäy-kawän a-s ănnäbi Yəli, ăru dd-osa, mäšan ăkkuddälän-t dägg-adäm, jän-as a-wa s-ärhän ed, a-wen-däy a ənnän əlkəttabän däy-isälän-net.»

Āzozäy Yisa alyaq n-amälşon

(Mätti 17:14–21; Luqa 9:37–43)

¹⁴ Ālwäqq wa dd-iqqäl Yisa* d-inəttulab-net wi n-kärad, ogäzän-dd inəttulab-wi iyyädnen, ămmiizäyän d-ălyulam n-Āṭṭäwrät,* täylay-tän tamətte. ¹⁵ Tojja tamatte Yisa ყas, tof-et tákunt, tošäl sär-s, ad-hastajjän isofan. ¹⁶ Inn'-asän: «Ma tammizäyäm?»

¹⁷ Inn'-as ăhaləs iyyän däy-tamətte: «Ālyalim, əlwäyäy-dd sär-k rure-y ih' alśin ikräsän iləs-net; ¹⁸ edägg däy-t irmäs-däy, ad-t-ăjjädlät s-ăkall, ad-isakäffaw, iziməkärkiz isenän, isaqäqqad; əttäräy däy-inəttulab-näk ad-däy-s t-əkkəsän mäšan, indär-asän.» ¹⁹ Āwwežäb-asän, inn'-asän: «Ya əzzurəyät-i-däy wärät tomen, hundäy har əmme əlley jere-wän, əşbaräy-kawän? Awəyät-ahi-dd alyaq.» Āwwäyän-as t-dd.

²⁰ Diha-däy d-inhäy alśin Yisa, ad-ijjädlät alyaq s-ăkall, ad-itishbärdil, isakäffaw. ²¹ Issəstän Yisa ti-s, inn'-as: «Emme t-irmäs a-wa?» Inn'-as ăhaləs: «Härwa mäđräy, ²² dehiyyän fäw, itajjar-t alśin däy-efew mey däy-aman i-ad-ămmät. ყas, kunta täddoobed härät däy-a-wa-däy, adən-anäy tähənint, agəz-anäy.» ²³ Inn'-as Yisa: «Tənned: ‘kunta täddoobed!’ Elməd a-s wär t-illa a-s wädden räqqiis i-amumən.» ²⁴ İdkäl ti-s n-alyyad emäslı-net ălwäqq-wen-däy, innä: «Omanäy, agəz-ahi däy-iba n-immun.»

²⁵ Inhäy Yisa tamətte tošäl-dd sär-s ყas, āsmähäđ däy-alśin, inn'-as: «Alśin wa ikräsän iləs n-alyaq-i-däy, ăzimäzzäj-t; omaräy-käy s-ad-t-təzjäräd, wär-iläkkämet ad-t-dd-täqqaläd.» ²⁶ Äywättät alśin, ibbəkbäk alyaq s-ăşşahät təzzar, izjär-t; ăktäyyät alyaq har ăyelän ăddinät ăba-t ²⁷ mäšan, irmäs-t-dd Yisa s-ăfuss, issənkär-t-dd, ibdäd fäll-iman-net.

²⁸ Eqqälän ehän ყas, əssəstänän inəttulab Yisa s-edes, ənnän-as: «Alśin-wənnin-hi, mafäl hanäy-indär ad-t-nəkkəs däy-alyaq?» ²⁹ Inn'-asän: «Alśin sund-wa, wär t-ill' əmmək s-izjär ar s-tamädilt n-Mässinäy.»

**Əsihe wa s-əssin d-itajj Yisa isālan
n-tamättant-net d-tanäkra-net**
(Mätti 17:22–23; Luqa 9:43–45)

30 Fälän dihen ყას, ăllilän teje ta n-Galila măšan, wär-irha Yisa ad-sär-s ilməd ăwadəm 31 ed isayra inəttulab-net, ijann'-asən: «Ägg-ăgg-adəm,* ad-ăttärmäs, ijjəş ifassän n-dägg-adəm, əjən iman-net măšan, kăräd išilan ḍarät tamättant-net, ad-dd-inkär jer-inəmmuttan.» 32 Wär-əjrehän mäjriäd-wen-däy, h'-en day tasaja n-ad t-səstənän d-ălmäýnat.

Tärha n-mijraw
(Mätti 18:1–5; Luqa 9:46–48)

33 Ewwäđän-in Qäfärnaxum, əjjäšän ehän wa əkkän ყას, issəstän Yisa inəttulab-net, inn'-asən: «Ma tämmizäyäm däy-tabarät?» 34 Wär t-illa a has-ənnan. Ij'-asən asəstan-wen-däy, fäl-a-s, däy-tekle-năsän, ămmiizäyän jer-iman-năsän i-ad-əlmədän əndek däy-sän wa ojärän. 35 Äqqima Yisa ყას, iyrä-dd inəttulab-net wi n-măraw d-əssin s-iman-net, inn'-asən: «Wa däy-wän irhän tăzert, iməlet daw-imidiwän-net, umaset-asən akli.» 36 Irmäs ḍarät-a-wen ara iyyän, ij'-e jere-sän təzzar, iđkäl-t däy-ifassän-net, inn'-asən:

37 «Ere ăsbälälän ara šund wa-däy, däy-təssəba-nin, năkk a ăsbäläl; ere wa hi-ăsbälälän, wădden năkk a ăsbäläl, Wa hi-dd-ăšmašälän a ăsbäläl.»

(Mätti 10:42; Luqa 9:49–50)

38 Inn'-as ănătălib wa s-isəm-net Exya: «Ălyalim, nənhay ăhaləs itakkăsän alśinän däy-ăddinät s-tärna n-isəm-năk, nənn'-as, wär-itiləset, ed wär där-năy ăddew.»

39 Inn'-asən Yisa: «Wär has-t-təgdeläm, fäl-a-s, wär t-illa ere madän-ăj iji n-Mässinäy s-tärna n-isəm-in aləs day, a əndärrän ḍarät-a-wen, tizmit-in. 40 Ere wärän hanäy-iknes, a-di, amidi-nănăy. 41 Ere kăwän-issəswän kara n-aman, däy-təssəba n-a-wa s-Ălmasex* a kăwän-ilän, ăsidättey-awän a-s ilkam, ad-ijrəw, ălhäk n-emärked wa ija.»

Wär tumasät əssəbab n-tanməšrayt i-ăwadəm
(Mätti 18:6–9; Luqa 17:1–2)

42 «Aratän wi sär-i omănnen, ere ămoosän əssəbab n-tanməšrayt i-wăla iyyän däy-sän-däy, ăwadəm-en, isshäm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta măqqärät s-itəzzəd ălkăma däy-err-net, itwəjär-in däy-ider n-ejarew wa səmmän hărwa wär-ofa abăkkad-wen-däy. 43 Käyy, kunta

ăfuss-năk a ăbokăń ad-hak-ăssăbăb s-abăkkad, itidărrut-kăy, ənkăd-t-in hărwa wär tămešăld abăkkad-wen-dăy ed uf'-ak, ad-jeed ăfuss, tăjjəšăd ălžănnăt, uhən, ad-leed əssin ifassăń, tətwəjärăd-in dăy-efew wa n-žohănnăma wărăń itəməkit [⁴⁴d-tiwəkkawen ti wăren təməttit s-hărkuk əfradnăt dăy-tiyəswen n-ăddinăt]. ⁴⁵Kunta day ađär-năk a ăbokăń ad-kăy-isidəw dăy-abăkkad, itidărrut-kăy, ənkăd-t-in hărwa wär tămešăld abăkkad-wen-dăy, ed uf'-ak, ad-tăjjəšăd ălžănnăt, jeed ađär, uhən ad-leed əssin iđarăń, tətwəjärăd-in dăy-efew wa n-žohănnăma-i hänăt [⁴⁶tiwəkkawen ti wăren təməttit s-hărkuk əfradnăt dăy-tiyəswen n-ăddinăt]. ⁴⁷Kunta day tiț-năk a ăbokăń ad-kăy-siđəw dăy-abăkkad, tiđărrut-kăy, kukkərət-tăt-dd hărwa wär tămešăld abăkkad-wen-dăy, ed uf'-ak, ad-tăjjəšăd Təmmənəya n-Măssinăy* jeed tiț, uhən ad-leed sănatăt tițawen, tətwəjärăd-in dăy-efew wa n-žohănnăma. ⁴⁸Dihen, tiwəkkawen ti əfrădnən dăy-tiyəswen n-ăddinăt, əddarnăt hărkuk.

Tangalt ta n-tesəmt

(Mătti 5:13; Luqa 14:34–35)

⁴⁹Ere ămešălăń abăkkad, ad-ijjəš efew s-əmmək-wa-dăy s-tajjăś tesəmt imənsiwan i-ad-tăń-tăjjəš temde.

⁵⁰Tesəmt, hărăt olayăń mășan, afăl tăt-təjmăd temde, ma tăt-e-isəsməmăń? Tumaset tămudre-năwăń a ha tesəmt, tənhirəjăm dăy-ălyafyăt.»

Aməzzi d-iba-net

(Mătti 19:1–12; Luqa 16:18)

10 Ifăl Yisa dihen, ikkă teje ta n-Ălyăhudəyăt d-illa-hin i-ejăńș wa n-Yurdəni, təlkăd-as-dd taməttte tăjjeet, ad-isayra day ăddinăt, s-əmmək wa s-izzăy ad-t-ăj.

²Osăń-t-dd hărăt dăy-kăl-faris,* orămăń-t s-asəstan iyyăń i-ad-ănn a wărăń itətwənn, ənnăń-as: «Dăy-a-wa innă alămăr-năňăy, ak ajăń xălal i-ăhaləs ad-izəmməzzəy hänne-s?» ³Inn'-asăń Yisa: «Ma dăr-kăwăń-ăsmătăř ănnăbi Mosa.» ⁴Ənnăń-as: «Ănnăbi Mosa, ijraw i-ăhaləs ad-ăkf tăkarđe n-aməzzi i-hänne-s təzzar, izəmməzzəy-tăt.»

⁵Inn'-asăń Yisa: «Alămăr wa hawăń-iktăb ănnăbi Mosa, iktăb-awăń-t dăy-təssəba n-tăyart-i jăń ulhawăń-năwăń, ⁶ənnăr wădden a-wen:

‘S-tizarăt a-s dd-ixlăk Āmaxlak ăddunya,
ăhaləs d-tamădt a dd-ixlăk,

⁷təssəba n-a-wen-dăy a făl mad-ifəl ăhaləs ti-s d-ma-s,
irtəy d-hänne-s,

⁸ umasān fäll-əssin-essān tiyyät tayəssa,
ad-äbas āmoosān əssin äddinät,
āmoosān tiyyät tayəssa.»

⁹ Yas, a-wa osāy Mässinäy, wär t-ibəddəwet ägg-adəm.»

¹⁰ Iqqäl-dd Yisa ehän ȳas, əssətənän-t inətṭulab-net d-älämäyna n-a-wa innä. ¹¹ Inn'-asän: «Ere hin-äzmäzzäyän hänne-s, oläs adubən n-iyyät, izna, ¹² tamädt day təbdät d-ähaləs-net, toläs adubən n-iyyän, təlmədet a-s, təzna ənta-däy.»

Ija Yisa ālbäraka däy-aratän

(Mätti 19:13–15; Luqa 18:15–17)

¹³ Elwäyän-dd äddinät aratän s-Yisa i-ad-däy-sän aj ālbäraka, mäšan, äkläwlawän inətṭulab-net fäll-imalwayän-näsän. ¹⁴ Inhäy Yisa a-wa tän-işlän ȳas, əkmän-t iman-net, inn'-asän: «Äyyät aratän ad-hi-dd-əkkən, wär tän-in-täwweyäm fäll-i fäl-a-s, Təmmənəya n-Mässinäy,* äddinät wi där-sän ȳanifäqqänen a-s tät-ihakk. ¹⁵ Asidätteyawän a-s ere wärän iqbel Təmmənəya n-Mässinäy s-əmmək wa s-tät-mad-iqbəl ara, wär tät-mad-ijjəs.» ¹⁶ Äsyäyma ȳarät-a-wen aratän fäll-ifaddän-net, ȳswär-tän ifassän-net, ijä däy-sän ālbäraka.

Āddunya mey ālaxärät?

(Mätti 19:16–22; Luqa 18:18–23)

¹⁷ Älwäqq wa d-äbok Yisa ad-ifəl edägg-en, ošäl-dd sär-s āhaləs iyyän, irkäy data-s, inn'-as: «Ālyalim wa oläyän, ma s-əley s-ad-t-äjäy i-ad-əkkusäy tämudre ta täylälät?» ¹⁸ Inn'-as Yisa: «Mafäl hi-janned wa oläyän? Wär t-illa ere oläyän säl Mässinäy, ¹⁹ wädden, təssanäd alämärän-net: Wär jed iman, wär jed əzzəna, wär tokeräd, wär täjjəyhäd s-bahu, wär tədlemäd ȳawdəm, səmyär ti-k d-ma-k.» ²⁰ Inn'-as āhaləs: «Ālyalim, härätän-win-däy, ȳydaläy-asän härwa āmoosäy ara.» ²¹ Ikn'-e Yisa azəjjəzz, ijräz-as, inn'-as: «Härät iyyän a hak-in-äba: əgləw, tužzär-in a-wa leed, təkfəd-t i-tiläqqiwen i-ad-takräşäd ȳrrəzäy däy-älzännät; dihen, əqqəl-dd, əlkəm-ahi.» ²² Isl' āhaləs i-mäjräd-wen-däy ȳas, innäd, ənxasän iman-net, ed il' ehäre n-tikunen.

Ārrəzäy wa n-tidət

(Mätti 19:23–30; Luqa 18:24–30)

²³ Issäyläy-dd Yisa tamətte akäyad-net, innä i-inətṭulab-net: «Azwi ija i-wi ȳarzäynen ujəs n-Təmmənəya n-Mässinäy.*» ²⁴ Inhäy a-s iqqan a-wen iyyäfawän n-inətṭulab-net ȳas, inn'-asän day: «Ilyaqän-in, azwi ija ujəs n-Təmmənəya n-Mässinäy! ²⁵ Ojär täräyse ta ija ad-ijjəs amnəs

s-tişt n-añażmay uhən, ad-ijjəš ere irzayān Təmmənəya n-Mässinäy. »
 26 Iknä mäjräd-wen-däy uγən n-iyäfawän-näsän, ad-tinmənnin: «Adiš mi madän-iyləs? » 27 Issəjräh-tän Yisa, inn'-asän: «A-wen, dägg-adəm wär t-äsmäkkänän mäšan Mässinäy ənta, əddoobät-t ed, wär t-illa a has-indarän. »

28 Inn'-as Bətrus ədarät-a-wen: «Älyalim, näkkäned, wädden noyyä a-wa nəla iket-net, nəlkäm-ak. » 29 Inn'-asän Yisa: «Äsidättey-awän, a-s, wär t-illa ere madän-ifəl ehän-net d-ayətma-s d-şätma-s d-ma-s d-ti-s d-aratän-net d-ihärawän-net däy-äddimmät-in, d-äddimmät n-Älənžil* 30 s-wädden ad-ijrəw däy-äzzäman-wa-däy s-te mede n-anədfus ihänan, ayətma, şätma, matte, aratän d-ihärawän äddewnen d-älyizabät, ijrəw day tämudre täylalät däy-tilkamät. 31 A əjjeen däy-wi äzzarnen ašäl-i-däy, ad-ijjəš ajilal, a əjjeen däy-wi hänən ajilal ašäl-i-däy, ad-izar. »

Äsihe wa s-kärađ d-itajj Yisa isälan n-tamättant-net d-tanäkra-net

(Mätti 20:17–19; Luqa 18:31–34)

32 Ijjəš Yisa ədarät-a-wen eyäf n-tamətte, irmäs tamdujt ta n-Yärussälam, ässiwawäšän inəttulab-net, wär ozja ənniyät n-wi has-əlkamnen. Ikkäs-dd inəttulab wi n-märaw d-əssin s-takše, ad-hasän-itajj isälan n-a-wa t-madän-irməs, 33 inn'-asän: «Ənhəywät, näkkäned-da-hi əkkänen Yärussälam-i-däy mad-ättärmäs Ägg-ägg-adəm,* ijjəš ifassän n-imäno kalän n-käl-tikutawen* d-älyulam n-Ätəwrät,* ad-t-sidəwän däy-ässäreya-näsän, əytəsän-as tamättant təzzar, əjən-t jer-ifassän n-inəzzulam,† 34 i-ad-t-əjən tekäskäst, sutəfən fälla-s, əjən däy-s tiwit, əjən iman-net mäšan, ašäl wa s-kärađ ədarät tamättant-net, ad-dd-inkär jer-inəmmuttan. »

A-wa əttärän dägg-Zäbdi däy-Yisa

(Mätti 20:20–28)

35 Ohäzän-dd dägg-Zäbdi, Yaqub d-Exya Yisa,* ənnän-as: «Älyalim, närha ad-hanäy-təjəd a-wa däy-k mad-nəttär. » 36 Inn'-asän: «Ma s-tärham ad-hawän-t-əjäy? » 37 Ənnän-as: «Äkf-anäy ad-äqqayəm iyyän däy-näy daw-ayil-näk, əqqayəm wa iyyädän daw-täşalje-näk i-ad-numas wi sär-k oräknən däy-älxikmät, afäl dd-täqqäläd däy-älxurmät-näk. » 38 Inn'-asän Yisa: «Käwäned, wär təssənäm a därsəstanäm. Ajən näkk, kara n-tisnənt wa mad-äswäy, täddobem tesəse-

†10:33 — Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläşəl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, ənäzzalim a ämoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyädnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam.

— Ašäl-i-däy, ənäzzalim, əkafär (ere wärän issen s-Mässinäy).

net, mey day, ajān tāddoobem hārāt i-tamāttant ta mad-ājāy?»
 39 Innān-as: «Nāddoobāt-t.» Inn'-asān Yisa: «Tidət lab a-s ad-təswəm kara n-tisnant wa mad-āswāy, təjəm tamāttant ta mad-ājāy 40 māšan, dāy-isālan n-tayimit daw-ayil-in d-tāšalje-nin, wādden nākk a ihakkān a-wen; Māssināy a t-ihakkān i-wi s-t-itwār.»

Mijraw wa n-tidət

(Mätti 20:24–28; Luqa 22:24–27)

41 Eslān inəttulab wi n-māraw i-a-wen yas, ijjāš-tān ālhām fāll-Yaqub d-Exya. 42 Iyr'-en-dd Yisa* iket-nāsān s-imān-net, inn'-asān: «Təssanām a-s imānokalān n-tiwsaten, ḥxkamān fālla-snāt s-āşşahāt; kāl-əlxəkum day, wār lāmmēdān fāll-kāl-ākall 43 māšan, kāwāneđ, wār jem a-wen; wa dāy-wān irhān mijraw, umaset akli n-imidiwān-net təzzar, 44 ere dāy-wān irhān day tāzert i-imidiwān-net, umaset akli-nāsān təzzar. 45 Āgg-āgg-adəm,* wār dd-āmeşəl i-ad-has-āxdəmān ăddināt, ănn-ak, ămeşəl-dd i-ad-ixdəm ənta imān-net, ăkf tāmudre-net i-ad-isəddārfət ăddināt ăjjootnen.»

Emədderyəl wa ăzozāy Yisa

(Mätti 20:29–34; Luqa 18:35–43)

46 Eqlan har hin-əwwādān tayrəmt ta n-Žārriko. Ālwāqq wa dd-izajjār Yisa d-inəttulab-net tayrəmt-ten-dāy, təlkam-asān tamətte tājjeet. Zābo wa dd-jān, ăqqiima emədderyəl s-isəm-net Bārtima ăgg Tima dāy-asālim-net, itattār takute dāy-ăddināt. 47 Islā a-s Yisa wa n-Nāşirāt a okayān yas, ăsyārāt, innā: «Ya Yisa wa n-Āgg Dawəd,* ădən-ahi tāhanint!» 48 Äytālān-t ăddināt i-ad-hin-isusəm māšan, ăsyārāt s-afälla: «Ya Āgg-Dawəd, ădən-ahi tāhanint.»

49 Ibdād Yisa, innā: «Elwəyāt-ahi-t-dd.» Elwayān-as-t-dd, jannen-as: «Əhəl imān-nāk, iyarr'-ik.»

50 Ijār-in emədderyəl abärnuş-net dihen, iggād s-iyyāt, ikka Yisa. 51 Os'-e-hi-dd yas, inn'-as Yisa: «Ma s-tärhed ad-hak-ājāy?» Inn'-as emədderyəl: «Ālyalim, aləsāyet ahānay.» 52 Inn'-as Yisa: «Eqləw, ăzozāy-kāy immun-nāk.» Olās Bārtima ahānay ālwāqq-wen-dāy, ilkām i-Yisa.

Ujəš n-Yisa i-ayrəm wa n-Yārussālam

(Mätti 21:1–11; Luqa 19:28–40; Exya 12:12–19)

11 Ohāz-in Yisa* d-inəttulab-net Yārussālam, ih' ămāra tayrəmt ta n-Bātfazı, edes i-tađayt ta tāsijätat ihəşkan wi n-əzzäytun. Yur-dihen-dāy, ad-ăşmaşəl əssin dāy-inəttulab-net, 2 inn'-asān: «Akkät tadābayt ta n-data-wān, dāy-ujəš-nāwān-has, ad-təjrəwām ăza ojayań

s-kăla wär t-iney āwadəm, arät-t-dd, təlwəyām-t-dd. ³Ere hawān-innān, mafāl t-tirəm, ānnāt-as: ‘Ālyalim a dāy-s ilan āşşāyəl, āssimda dār-s ȳas, nāssoyāl-awān-t-dd.’ »

⁴Əglən inəttulab wi n-əssin, əjrəwān ȳza ojayān dāy-tăšarrit dat-emm n-ehān iyyān, orān-t-dd. ⁵Ənnān-asān ăddināt t-əllanen dihen: «Mafāl tirəm ȳza?» ⁶Āssoyālən-asān a-wa hasān-inna Yisa, oyyāntān, orān-t, əglən dār-s. ⁷Əlwəyān-dd ȳza i-Yisa, əstajān-as isəlsa-nāsān, ināy-t. ⁸Ad-fattāy təşşəm n-ăddināt isəlsa-nāsān fäll-tabarāt, ȳattāsān-dd wi iyyādnen iledqedən dāy-iħeškan, fattāyān-tān fäll-tabarāt, ⁹āsiyāren wi has-āzzarnen hakd wi has-əlkamnen, jannen:

«Ozana!*

Näkfet Mässināy semyar!

Ija Mässināy ălbäraka

dāy-wa dd-osān dāy-isəm n-Emāli,

¹⁰irxām Mässināy Təmmənəya

ta s-ija ārkawāl-net i-abba-nānāy Dawəd.

Ozana i-Mässināy wa iknān aðkul.»

¹¹Iwwād-in Yisa ayṛəm wa n-Yärussālam, ijjaš ehān n-ămudd wa măqqärän,* ăzjazz'-e iket-net; inhāy a-s ija fälla-s ehād ənta d-inəttulab wi n-măraw d-əssin ȳas, ikkă dār-sān tadābayt ta n-Bitanya.

Aśar wa ilyān Yisa

(Mätti 21:18–19)

¹²Āffāw, a-s dd-izjär tadābayt ta n-Bitanya, ălluz. ¹³Ojja ahəšk s-isəm-net aśar inśarān, ikk'-e-hi-dd, itassān warān-t aratān măšan, wär fälla-s ijrew ar ifärketān ed, wär-ija ăzzāman n-tirwe-net. ¹⁴Innā i-aśar: «Wär-issəlkäm Mässināy ad-torawād har tənkär ăddunya.» A-s innā a-wen-dāy, sallān-as inəttulab-net.

Ikkăs Yisa kăl-mamăla dāy-ehān n-ămudd wa măqqärän

(Mätti 21:12–17; Luqa 19:45–48; Exya 2:13–22)

¹⁵Əwwādən-in Yärussālam, ijjaš Yisa ehān n-ămudd wa măqqärän,* ad-dāy-s isattāy ăttužżar d-imăžānšan-nāsān, isibrāywıl tisəskar n-kăl-amăhaš n-izärfan d-tisăqqima n-ăttužżar n-tidăberen. ¹⁶Wär-oyy' āwadəm wäl' iyyān āwwayān a inazzān ăttužżär-t dāy-ehān n-ămudd wa măqqärän. ¹⁷Isayră ăddināt, ijann'-asān: «Ajān wădden iktab a-s, innā Mässināy:

‘Ehān-in ad-umas ehān n-ămudd

i-tiwsaten iket-dāy-nāsnät,’

măšan kăwăneđ, jām-t tajnut n-imăkrăđān.»

¹⁸ Eslän imānokalān n-kāl-tikutawen* d-ālyulam n-Āṭṭāwrāt* i-a-wen ȳas, ad-tattārān əmmək s-jān iman-net māšan, wār helān a-wen, fāl-a-s āmoos a-wa isāyra, a itəddasān ulhawān n-tamətte, ijraz-as iket-net. ¹⁹ Ij' alməz ȳas, izjār Yisa d-inəṭṭulab-net ayram.

A-wa isadabat immun

(Mätti 21:20–22)

²⁰ Āffāw, əkkān-dd edes i-aśar-wənnin, ənhāyān-t ăqqur har ikewān-net. ²¹ Iktā-dd Bəṭrus a-wa ijān ȳas, innā i-Yisa: «Ālyalim, ənhāy-t-ak aśar wa təlyānād, ăqqur-in. » ²² Āwwežāb-asān Yisa, inn'-asān: «Amənāt s-Māssināy, ²³ ăsidăttēy-awān a-s ere dāy-wān innān i-aḍāy-wa-dāy: ‘Haan, təjrəd iman-nāk dāy-ejānš wa səmmān’, ija a-wen, dāy-a-s, wār-ij’ ăsshāk dāy-ulh-net, iflas s-a-wa innā ad-ăj, ad-ijrəw ȳur-Māssināy a-wa dāy-s ittār. ²⁴ A-wendāy a fāl hawān-janney a-s, a dāy-dālām Māssināy-dāy, dāy-a-s təflasām a-s ad-t-təjrəwām, ad-hawān-t-ăkf. ²⁵ E-d təbdādām-dāy i-ad-tədləm Māssināy har dd-təktām a-s iyşad-awān ăwadəm hārāt, ănsăt-as-in ed, afāl jām a-wen, ad hawān-in-ănš dāy Abba-nāwān Māssināy-i ihān išənnawān erk imojjan-nāwān. [²⁶ Afāl wār nəssəm i-ăddināt, wār hawān-in-e-ănš Abba-nāwān Māssināy-i ihān išənnawān ibăkkadān-nāwān.] »

Āsmāšākken imānokalān n-kāl-tikutawen tārna n-Yisa

(Mätti 21:23–27; Luqa 20:1–8)

²⁷ Olās-dd Yisa* uŷel n-Yārussālam ənta d-inəṭṭulab-net ȳas, issāylāy-dd dāy-ehān n-ămudd wa māqqārān.* Osān-t-dd imānokalān n-kāl-tikutawen* d-ālyulam n-Āṭṭāwrāt* d-inušāmān n-Iṣrayil, ²⁸ ənnān-as: «Mi kay-ikfān turhajāt n-amišəl n-tikunen-ti-dāy? Mi kāy-ikfān tārna-ta-dāy s-tājjād a-wa tājjād?»

²⁹ Inn'-asān Yisa: «Ad-hawān-ăjāy nākk-dāy asəstan iyyān; wažābāt-ahi ȳas ad-hawān-ăllāyey nākk-dāy ere wa hi-ikfān turhajāt ta s-tamašālāy a-wa tājjāy. ³⁰ Asəstan-in da: Mi dd-ăšmašālān Exya wa n-Enəsselmāy i-ad-isəlmāy ăddināt dāy-aman? Ak Māssināy mey dāgg-adəm ȳas? » ³¹ Inn'-asān a-wen ȳas, əqqālān-dd ămmiizāyān jer-iman-nāsān, jannen: «Afāl has-nənna: ‘Māssināy a t-dd-ăšmašālān’, ad-hanāy-ănn: ‘Adiš, mafāl wār tomenām s-a-wa hawān-inna. ’ ³² Afāl has-nənna dāy dāgg-adəm, aaa... » Wār helān tənna n-a-wen, ed ăksuđān, ad-fälla-sān tiđəw tamətte-ta-dāy ed təkkas iket-net ăsshāk a-s, Exya, ănnābi n-Māssināy s-tidət a āmoos. ³³ Ənnān-as: «Wār nəssən. » Inn'-asān: «Adiš, nākk-dāy wār hawān-e-ăllāyey ere wa hi-ikfān tārna ta s-tājjāy a-wa tājjāy. »

Isālan n-inaxdimān wi n-inälläbäsän

(Mätti 21:33–44; Luqa 20:9–18)

12 Issäyläy Yisa day tangalen tiyyäd tamətte. Ij'-asän tiyyät däy-hasän-innä: «Käla t-illa ähaləs äddomen ašəkrəs n-läynäb, ij'-as afäraj, ijä däy-s edägg wa däy-iżimməw läynäb, idäy däy-s edägg n-soro i-ämagaż-net; ifär-t ḍarät-a-wen i-inəsduma iyyäd təzzar ikk' ăkall iyyän. ² Iwwäd-dd ăzzäman n-amili n-ašəkrəs ȳas, ăšmašl-dd ăanaxdim-net s-inəsduma i-ad-has-dd-awəy yur-sän folät-net däy-a-wa dd-oräw ašəkrəs. ³ Os'-en-dd ăanaxdim, ărmäsän-t, tithəkkin-t har t-əksänän təzzar, əssəglän-t koräyräy. ⁴ Ăšmašl-dd sär-sän day ăanaxdim iyyän, ăsfätäqqen eyäf-net, ăsmädräyän-t. ⁵ Oläc day ašəmmišel n-iyyän, ărmäsän-t ənta, ănyän-t kərəf; issəlkäm-asän-dd-i ăjjootnen, ăsmädräyän ayil-näsän, jän iman n-ayil wa iyyädän. ⁶ Wär has-dd-ăqqima ḍarät-a-wen ar ad-sär-sän dd-işəmmišel rure-s ikna tärha ed inna däy-iman-net: ‘Enta ya šämad rure-γ, ănihäjja s-ad-t-səmyärän’, ⁷ mäšan ənhäyän-t inəsduma imal-dd ȳas, ănmännän: ‘Ənhäywät-ak, amäkkasu-net; əyyawät, närməset, näjet iman-net i-ad-tumas takäsit ti-nänäy’; ⁸ ărmäsän-t, ănyän-t kərəf təzzar, järän-t-in ḍarät ašəkrəs. »

⁹ Issəmdä Yisa tangalt ȳas, inn'-asän: «Ăssiistänäy-käwän, ma mad-ăj mässi-s n-ašəkrəs ămära? Əđmanäy-awän a-s ad-dd-ass ənta iman-net, ilhəs inəsduma-wi-däy təzzar, aləs tefert n-ašəkrəs-net i-iyyäd.» ¹⁰ Inn'-asän day: «Ajän wär täyrem däy-əlkəttab n-Mässinäy a-s:

‘Tähunt ta hin-järän ălbännatän s-ənnän wär tənfə härät,
ənta a-s a-s təšräy tanfust,
tämoos tähunt ta tufät n-aymär hakkät ăşşahät ehän;

¹¹ a-wen Emäli a t-ijän i-ad-umas
täkunt dat-tițawen-nänäy.’ »

¹² Issəmdä Yisa tənna n-a-wen ȳas, ad-tattärän imənokalän n-käl-tikutawen* d-ălyulam n-Ăṭṭawrät* d-inušämän n-İşrayil əmmək s-t-ăstärṁäsän ed əssanän a-s əntäned-en-däy a ăssiyläy tangalt-ta-däy mäšan, wär helän a-wen fäl tuksəđa-i jän i-tamətte; əsläyän-as, əglän.

Isālan n-tiwse i-Qäyşär wa n-ămänokal

(Mätti 22:15–22; Luqa 20:20–26)

¹³ Ăšmašlän-dd sär-s ḍarät-a-wen härät däy-käl-faris* d-härät däy-käl-Harudəs i-ad-has-ăqqənän tändärbat, sidəwən-t däy-a inna wärän itətwinn. ¹⁴ Osän-t-dd, ənnän-as: «Ălyalim, nəssan a-s tidət ȳas a janned, wär täkkuläd däy-a-wa jännən ăddinät, wär tän-täzmäzläyäd, wär säyrid

dəy ყas ar tidət n-tabarət n-Mässinäy. Āmära, nässiistän-käy: ak iwar-anäy ad-nəzəl tiwse i-ämänokal Qäyşär mey? Nätzlet-tät mey?»

¹⁵ Ilmäd Yisa yur-iman-net s-təlmənufäya ta t-təllät ḍarät asəstan-näsän, inn'-asän: «Mafäl hi-tižärrubum? Awəyät-ahi-dd ḥərriyal n-azrəf-näwän har t-ənhəyäy.» ¹⁶ Āwwäyän-as-t-dd, inn'-asän: «Mi ilän ḫətäşwer d-isəm wa t-iwärän?» Īnnän-as: «I n-ämänokal Qäyşär.» ¹⁷ Inn'-asän: «Adiš, suyəlät i-ämänokal wa mäqqärän a-wa fälla-wän ila, təkfəm dəy Mässinäy a-wa fälla-wän ila.» Īqqälän-dd ყas, tof'-en təkunt n-älwižab-wa-dəy hasän-ija.

Āwwežäb Yisa däy-isälan n-tanäkra jer-inəmmuttan

(Mätti 22:23–33; Luqa 20:27–40)

¹⁸ Osän-t-dd ḍarät-a-wen hərät däy-käl-sadus*-i yur-ija a-s wär təlkem tanäkra n-inəmmuttan, əssəstänän-t, ənnän-as: ¹⁹ «Ālyalim, inn'-anäy ənnäbi Mosa: ‘Afäl əba ḫəjja-s n-äwadəm, oyvä-dd hänne-s däär-wär oher ara, idubənet-tät ḫəjja-s i-ad-ikrəs əzzurəyät i-əjja-s wa əba i-ad-wär hin-itiləm isəm n-wa əba fäll-ərori n-äkall. ²⁰ Āmära, əkkəs-anäy däy-täqqän n-eyäf: käla t-əllan əssa ayətma; ədobän däy-sän wa n-amäqqar mäšan, əba-t wär-ikrəs ara. ²¹ Oyyä-dd hänne-s, ədobän-tät wa s-əssin, əba-t ənta-däy wär dd-oyya ara, a-wen-däy dəy a ija wa s-käraq; ²² əba-tän əssa-essän mäšan, wär tän-ihə i dd-oyyan ara; əba dəy tamäqt ḍara-sän. ²³ Nässiistän-käy: ašäl wa n-tanäkra jer-inəmmuttan, əndek däy-sän wa s-e-tumas hänne-s ed, ənhayän-tät adubən əssa-essän?»

²⁴ Inn'-asän Yisa: «Ənta-den-däy tasətbat n-išk wa jäm ed, a-wa ənnän əlkəttabən hakd-däy a-wa däär-togdäh tärna n-Mässinäy, wär t-illa a däy-s təfhamäm. ²⁵ Ašäl wa dd-nakkärän inəmmuttan, meddən hakd tıdeñen, ad-əbas tidubunän ed ad-taläh təmudre-näsän d-ta n-ənjälosän wi hənen išənnawän. ²⁶ Āmära, däy-isälan wi n-inəmmuttan d-tanäkra-näsän, ajän wär täyrem däy-əlkəttab wa n-ənnäbi Mosa a-wa has-innä Mässinäy yur-tabsäyt ta tähjäljälät wär räqq? Wädden, inn'-as Mässinäy: ‘Näkk a-s Mässinäy n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.’ ²⁷ A-wen, əlmäyna-net a-s, əddinät-win-däy, han əlžännät, tiimələn Mässinäy; ənnär wär-ədderän, wär tajjən a-wen. Mässinäy, wädden inəmmuttan a-s əmoos Mässinäy, əmoos-t i-wi əddärnen. Tidət-däy a-s toşkam ed tənnäm wär təlkem tanäkra jer-inəmmuttan.»

Alämär wa ufän

(Mätti 22:34–40)

²⁸ Ohäz-dd iyyän däy-əlyulam n-Ātəwärət* əsijädän i-edäwänne wa ija Yisa d-käl-sadus* d-älwižab wa əhuusken hasän-ija, inn'-as:

«Ma āmoos yur-Mässinäy alämär wa ojärän?» ²⁹ Inn'-as Yisa: «Ənta da wa ojärän:

‘Ya Işrayil, səjəd!

Emäli-nänäy Mässinäy, ənta ყas a-s Emäli.

³⁰ Ad-tärhəd Emäli-näk Mässinäy s-ulh-näk imda tärhəd-t s-iman-näk əmdan,
d-tayətte-näk təmda d-ăşşahät-näk iket-net. ›

³¹ Wa s-əssin day da:

‘Ad-tärhəd ănharäj-näk s-əmmək wa s-tärhed iman-näk.›

Wär t-illa alämär ojärän-win-däy.»

³² Inn' ălyalim n-Ătăwrăt i-Yisa: «Ălyalim, tənned tidət:
Mässinäy iyyän, wär t-illa ar ənta.

³³ Iwar ăgg-adəm ad-t-ărh s-ulh-net imda,
d-tayətte-net təmda d-ăşşahät-net iket-net;
ărh day ănharäj-net s-əmmək wa s-irh' iman-net.

A-wen, wär t-təlla tasəbdərt wäla takute wär-ojer.»

³⁴ Inhäy Yisa iqqud n-ălwıžab-net ყas, inn'-as: «Käyy, ăbas tujəjäd Təmmənəya n-Mässinäy.*» Ăbas t-illa ărət-a-wen ere ihälän asəstan-net.

Yisa, ojär tumast n-ahäya n-Dawəd

(Mătti 22:41–46; Luqa 20:41–44)

³⁵ Isayıra Yisa däy-ehän n-ămudd wa măqqärän,* ijanna i-ăddinät: «Ma isawännen ălyulam n-Ătăwrăt* a-s Älmasex,* rure-s n-Dawəd?*

³⁶ Wadden Dawəd iman-net a innän s-mäjräd ija Unfas Şaddijän* däy-emm-net a-s:

‘Emäli Mässinäy, innä i-Emäli-nin,
əyyäw, yayəm daw-ayil-in,
hundäy har ăjäy işənja-näk daw-iđarän-näk.›

³⁷ Yas şämad Dawəd iman-net iyarr Älmasex s-isəm Emäli; əndek əmmək wa s-ăddoobät ad-umas rure-s?»

Ijräz mäjräd-wen-däy ija Yisa i-tamətte ta tăjeet has-tăsijädät.

Hewăt!

(Mătti 23:1–36; Luqa 11:37–54; 20:45–47)

³⁸ Däy-a-wa isäyra, inn'-asən: «Agəzät iman-näwän däy-ălyulam n-Ătăwrăt,* əjraznät-asən timukal däy-isəlsa ăhobătnen, ijraż-asən ad-hasän-titwəjjin isofan däy-tišarriten, ³⁹ ărhan tisăqqima-ti ănnufläynen däy-ihənan n-ăddin wi n-käl-Ălyăhud* d-atwəsəmyar däy-imjora, ⁴⁰ tihäyän a-wa ihän ifassän n-tinuđäfen, a-s ija a-wen, hărkuk tumadän i-ad-tän-in-əjrhän ăddinät; ilkam däy-sän ăşşäreya səmmän.»

Tănuđäft ta tojärät imărrəzăyän ihuk (Luqa 21:1-4)

⁴¹ Āqqiima Yisa dăy-ehän n-ămudd wa măqqärän* dat-əssəndoqq wa dăy-titwəjjinät tikutawen, ikyad dăy-əmmək wa s-dăy-s săns tamətət ażrəf. Təjjarän dăy-s kăl-ehäre ażrəf ąjjeen; ⁴² tosă-dd tănuđäft lăqqəwät, tăstărakkät dăy-əssəndoqq sănatät tămmaten əbđanen. ⁴³ Iyrä-dd Yisa inəttulab-net s-iman-net, inn'-asän: «Āsidättey-awän a-s tănuđäft-ta-dăy n-talăqqe, tojär ăddinät iket-năsän ihuk, ⁴⁴ făl-a-s iket-năsän, a-wa s-ăssakăyän s-wăr-ămyatărän a əkfän, a-s ija a-wen ənta, a-wa tət̄tf i-tămudre-net iket-net a təkfa.»

Terăzzé ta təlkamät dăy-ehän n-ămudd wa măqqärän (Mătti 24:1-2; Luqa 21:5-6)

13 Izjär-dd Yisa ehän n-ămudd wa măqqärän* yas, inn'-as iyyän dăy-inəttulab-net «Ālyalim, ənhəy yas tihun-ti-dăy āhuskătnen, tihuśay n-ehän!» ² Inn'-as Yisa: «Wădden hannăyăd-t ehän-wa-dăy măqqärän āhusken? Wăr mad-dăy-s dd-tăqqayəm tăhunt tiyyät warăt tamidit-net, ad-ăttăytäy iket-dăy-net.»

Işmal n-tăməddawt n-ăddunya (Mătti 24:3-35; Luqa 17:22-24; 21:7-24)

³ Āqqiima Yisa ərət-a-wen făll-tađayt ta tăssidwälät ihəškan wi n-əzzăytun, ikyad dăy-ehän n-ămudd wa măqqăran, issəstän-t Bətrus d-Yaqub d-Exya d-Idris dăy-takše, ⁴ənnän-as: «Lăyăt-anăy əmme d-mad-ăj a-wa s-tənned? Elkkəs-anăy dăy-taydărt n-işmal wi s-mad-nəlməd a-s sămdo n-hărăt iket-net, iwwăd-dd?»

⁵ Āwwežăb-asän Yisa, inn'-asän: «He kăwăneđ, ăjät ənniyăt, wăr kăwăni-işăšket ăwadəm, ⁶ad-dd-asən ăddinät ăjjootnen făll-isəm-in, ănn hak iyyän dăy-sän: ‘Năkk a-s Ālmasex*’, şıškən s-a-wen-dăy ăddinät ăjjootnen. ⁷Ad-təsləm i-isălan n-imjärän d-măhewəl n-imjärän, wăr tăxweläm ed ilzam ad-ăj a-wen măšan, sămdo n-ăddunya ənta, wăr-ija hărwa. ⁸Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl amidi-net, ăj laz, iškədkəd ăkall dăy-idăggan ăjjootnen, sănto n-tăməddawt n-ăddunya yas a-wa, olăh d-sănto n-tizzurt n-tamăqt jarrăwät eyăf-net.

⁹Măšan, ăjät ənniyăt i-iman-năwän: ad-hawăń-aškən ăddinät s-əlxəkum, əjən dăy-wărni twit dăy-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ālyăhud; səbdədän-kăwăń dat-gəfărän d-imānokalän, dăy-ăddimmät n-isəm-in wa kăwăń-iwarăń; umas a-wen əssəbab făl tămoosăm tijuhqwen-in data-sän, ¹⁰i-ad-əslənät tiwsaten iket-dăy-năsnät i-isălan n-Ālənžil* təzzar.

¹¹ Afäl kăwän-ästärmäsän äddinät, wär tăšäwwašät däy-isälan n-a-wa mad-tənnəm, äjät mäjräd wa kăwän-e-itwəkfən ässayät-wendäy ed wadden kăwäned a maden-ämmäjräd, Unfas Šäddijän a heijən däy-imawän-năwän a-wa s-läm s-tənna-net.

¹² Işilan-en, ad-isəttärməs ăwadəm ănjə-s i-ad-ämmät kərəf, isəttärməs abba rure-s, ănnăbdădän aratän d-imärawän-năsän, əjən iman n-imärawän-năsän; ¹³ ad-där-wän akədän äddinät iket-năsän, däy-äddimmät n-isəm-in wa kăwän-iwarän, măšan ere wa ihälän iman-net, äkoyäd däy-alkum-hahi har ašäl wa d-imda a-wen-däy iket-net, ad-iyləs.

Erk äzzämanän wi dd-malənen

¹⁴ Afäl tənhäyäm ănabxas wa n-eməkkäreökäd hăr ăqqima däy-edägg wa s-wär-ila s-ad-däy-s ăqqayəm, ăwadəm wa iyarrän isälan-wi-däy, ijrähet ălmäyna-năsän! Wi irmäs a-wen-däy əzzayän teje ta n-Älyähudəyät, jawädnet däy-azzal s-aşrut wa n-iđayän, ¹⁵ wa iwärän afälla n-ehän, wär dd-itəzəbbutet i-ad-iđkəl a has-ihan ammas n-ehän, ¹⁶ wa ihän išəkraš, wär dd-itäqqälet ăvara-s i-ad-iđkəl asälso-net. ¹⁷ Timəskay tiđeden-ti mad-ärmäsän işilan-win-däy lanät ənniyät mey siđuđnät. ¹⁸ Ettärät däy-Mässinäy ad-wär-itəmzəyyit ajiwəđ-năwän d-äzzäman wa n-tajrəst ¹⁹ ed işilan-en-däy, ad-äj ălyizabät ăssuksäđän s-ad-dd-ixlăk Mässinäy äddunya-däy, wär kăla ătiwänhäy šund ənta făll-ärori n-ăkall, ad-təmdəw äddunya day, wär-ilkem ad-ija a där-s olähän. ²⁰ Afäl wär-ifnež Emäli däytäqqän n-tisnant ta hăt işilan-win-däy, wär-iyəlləs wăl' ăgg-adəm iyyän yas; măšan, ad-işəkşəl Mässinäy tăqqän n-tizzurt-ten-däy, däy-təssəba n-äddinät wi ăsnäfrän i-əlyəllas. ²¹ Äzzäman-en, afäl hawän-inna ăwadəm: ‘Eñhəywät-ak, Ălmasex, ənta da!’ mey ‘Eñhəywät-ak, ənta den!’ wär t-təflesäm. ²² Ad-dd-asən ălmasexän n-bahu d-ănnäbitän n-bahu, əjən ijitän ăssuksäđnen d-tišušab, şıškən ənnär ămmukkän a-wen wăla äddinät wi ăsnäfrän Mässinäy. ²³ He kăwäned! Äjät ənniyät i-iman-năwän, əkkasäy-kăwän däy-taydärt hărwa wär jen hărätän-win-däy. »

Uyəl n-Yisa Ālmasex

(Mätti 24:29–31; Luqa 21:25–28)

²⁴ «Darät tisnant ta madät-täj däy-işilan-win-däy,
‘ad-əlsənät tihay tăfukt,

iba təməlle n-ewär,

²⁵ ətrəkken-dd etran däy-işənnawän,
ənhəynəhəyän iməşsuha wi hănen işənnawän.»

²⁶ Ālwāqq-wen-dāy, ad-e-itwənhəy Āgg-ägg-adəm,* imal-dd, inay tijäräken, təlkam-as tärna-net d-älxurmät-net. ²⁷ Dihen, ad-işəmmišəl änjalosän-net, sədəwən-dd sär-s dāy-tisdas iket-näsnät e d t-illäm ere ăsinäfrän Mässinäy dāy-e-d t-təlläm tamdujt fäll-ärori n-äkall hakd-dāy dāy-işənnawän. »

Iji n-ənniyät

(Mätti 24:32–36; Luqa 21:29–33)

²⁸ «Səjrähät ȳas əmmək wa s-idaggäl ašar: wädden e-d t-tənhäyäm a-s dd-inşär har lämmədən ifärketän-net, ad-tənnəm, os'-anäy ewelän. ²⁹ Əmmək-wen-dāy dāy a-s afäl tənhäyäm hərätän-win-dāy s-hawän-ənney har əqqälän iji, adiš əlmədät a-s Āgg-ägg-adəm,* ohäz-dd uylət-net, os'-iwän faw. ³⁰ Əsidättey-awän a-s, wär-e takəy əzzurəyät-ta-dāy wär jen hərätän-win-dāy s-hawän-ənney iket-dāy-näsnät. ³¹ Ojär täräyse ija ad-ib' işənnawän d-äkall, uhən ad-iba tənna-nin.

Yaymät təsidäwäm i-ass n-Yisa Älmasex

³² Dāy-isälan n-ašäl mey ăssayät wa dāy-mad-əjən hərätän-win-dāy, wär t-illa ere t-issanän; wär t-əssenän änjalosän wi hənen işənnawän wäla Āgg-ägg-adəm;* Abba ȳas, a t-issanän. ³³ He kawäned! Yaymät tokayäm ed wär təssenäm ăssayät s-dd-e-ass.

Tangalt ta n-isuf wi itäjj Mässinäy

³⁴ A-wa madän-äj, oləh d-ähaləs iyarrän asikəl. Ässawäd tekle ȳas, issədmän ehän-net dāy-inaxdimän-net; əsmätär hak iyyän dāy-sän d-a-wa s-ila s-ad-t-äj. Inna i-wa iyłafän emm-n-ehän, ăqqaymet okay. ³⁵ A-wen-dāy a fäl, ȳaymät tokayäm ed, wär təssenäm ăssayät s-dd-e-ass mässi-s n-ehän, alməz mey tişrayät n-ehäd mey ăyora mey tifawt. ³⁶ Uksaqat ad-dd-ass wär jem fäll-a-wen, iydär-kawän-dd təttasäm. ³⁷ A-wa hawän-janney, janney-t dāy i-äddinät iket-näsnät, ȳaymät tokayäm. »

Anu n-taydärt wa kittəwän imänokalän i-Yisa

(Mätti 26:1–5; Luqa 22:1–2; Exya 11:45–53)

14 Åqqiimän-in əssin išilan i-ämudd wa n-Faşka*-i dāy-tamäkşanät tijəlwen ti wär ha tazzə. Tattärän imänokalän n-käl-tikutawen* əmmək s-əssäyädärän Yisa,* əjən iman-net mäşan, ²ənnän, wär-ufa ad-äj a-wen dāy-ašäl wa n-ämudd, i-ad-wär təjj tamdərwayıt dāy-tamətte.

Tamădt ta təssanyałat ađutān făll-Yisa

(Mătti 26:6–13; Exya 12:1–8)

³Aśał iyyān d-ămijarăt Yisa* i-Simyon wa s-kăla t-ijrăw jəri izzăyān tadăbayt ta n-Bitanya, itamănsaw dihen-dăy, a-s t-dd-tosa tamădt tăwwayăt butăl iknan dăy-tăhunt măllăt, han ađutăń lanen ălqim wăr-iqer hărăt. Tosă-dd ȳas, tărza emm n-butăl wa tăwwăy, ad-sănyal ađutăń wi t-hănen făll-eyăf n-Yisa. ⁴Enhăyăń ăddinăt-wi dăr-ăniyăyma a-wen, wăr hasăń-ijrez, ăhnăffen dăy-iman-năsăń, ad-jannen: «Mafăl baxxăsăń ađutăń-wi-dăy, ⁵wădden ăddooben ad-hin-ənşen kărađăt timăd n-ărriyal n-azrăf ămoosnen takute i-tilăqqiwen.» Odăńan ya ađkăr i-tamădt-ten-dăy. ⁶Inn'-asăń Yisa: «Ăkfăt-tăt ălyafyăt, mafăl has-naxxăsăń iman? Tihusqy n-hărăt tăj'-ahi-t! ⁷Tilăqqiwen ya, əllanăt yur-wăń hărkuk, ălwăqq s-tărhăm-dăy, tăddoobem ad-hasnăt-tăjəm ălxer măšan, năkk, ilkam ad-kăwăń-ăflăy. ⁸Tamădt-i-dăy, tăja a-wa tăddoobăt, tăssəswăr-dd i-ăddinăt dăy-isălan n-əmukən n-tafekka-nin i-ażekka. ⁹Āsidăttey-awăń a-s edăgg dăy-ătwăxtăbăń isălan n-Ălənžil,* dăy-ădduny-a-ta-dăy, ad-dăy-s ətwəsuyəlăń isălan n-a-wa ja i-ad-tăt-kittewăń ăddinăt.»

Anu n-taydărt wa iyăś Yahudəs

(Mătti 26:14–16; Luqa 22:3–6)

¹⁰Inkăr Yăhudəs Isxaryut wa n-iyyăń dăy-inətăkulab wi n-măraw d-əssin, ikk' imănakalăń n-kăl-tikutawen* i-ad-hasăń-isăyădăr Yisa, ărməsăń-t. ¹¹Āsdăwen-tăń isălan wi dd-iwwăy, jăń-as ărkăwăl n-ad-t-əkfən ażrăf. Ad-itammăy Yăhudəs yur-ălwăqq-wen-dăy i-taşləlt s-hasăń-t-ăstărmăś.

Ămudd wa n-Faşka

(Mătti 26:17–30; Luqa 22:7–23; Exya 13:21–30; 1 Kur. 11:23–25)

¹²Aśał wa ăzzarăń n-ămudd dăy-tamăkshanăt tijelwen-ti wăr təha tăzăa, ălwăqq wa d-yarrăsăń ăddinăt i-taysiwen ti n-Faşka,* ənnăń inətăkulab i-Yisa: «Əndek diha d-tărhed ad-nəsəssikəy imənsiwyń n-ămudd wa n-Faşka?» ¹³Āsmaśał əssin dăy-săń s-ayrəm, inn'-asăń: «Əjjəşăt ayrəm, ad-dăr-wăń immuqqəs ăhaləs ăwwayăń iddid n-amən, əlkəmət-as ¹⁴s-ehăń wa mad-ijjəś, tənnəm i-măssi-s n-ehăń-en: ‘Inn'-ak ălyalim, səkən-anăy edăgg dăy-ehăń-năk wa dăy-mad-səssikəyăń ămudd wa n-Faşka năkk d-inətăkulab-in.’ ¹⁵Ad-kăwăń-isəkən soro n-ehăń-net ih' ehăń hərəwăń, şăddiijăń dăy-ămmuujnen isəftəy, dihen-dăy ad-mad-nəsəssikəy ămudd.» ¹⁶Eğlən inətăkulab, əjjəşăń ayrəm, ənhăyăń hărătăń s-əmmək-wa-dăy s-hasăń-tăń-innă, ad-siməjnun imənsiwyń wi n-Faşka.

¹⁷Ij' ehăđ ȳas, osă-dd Yisa ăddeew d-inətăkulab-net wi n-măraw d-əssin. ¹⁸Tamănsawăń dihen-dăy a-s hasăń-inna: «Āsidăttey-awăń

a-s iyyān dāy-wān dār-i oharān āmāra-dāy a hi-madān-isəssāydār. »
19 Īkmān-tān iman-nāsān a-s hasān-innā a-wen-dāy, ad-has-jannen
 s-iyyān-iyyān: « Ajān nākk? »

20 Inn'-asān: « Īnney: iyyān dāy-wān dār-i ānimājjān āfuss dāy-ākoss
 a hi-madān-isəssāydār. **21** Tidēt-dāy a-s Āgg-āgg-adəm,* ad-t-iba, ed
 a-wen-dāy a ənnān əlkəttabān n-Mässināy dāy-isālan-net māšan,
 amāskoy ăwadəm wa t-madān-isəssāydār! Āwadəm-en, iššām-as-in ad-
 wār dd-iiješ ăddunya fāw. »

Asəbdad tasəktot ta šəddijät

22 Tattān dihen-dāy a-s iđkāl Yisa tajəlla, āmmoy i-Mässināy təzzar,
 ăzun-asān-tāt, inn'-asān: « Uhənāt, a-wa tayəssa-nin. » **23** Iđkāl ərət-a-
 wen kara han aman n-lăynăb, ăxxiimmärnen, āmmoy i-Mässināy
 təzzar, ikf'-asān-t iket-dāy-nāsān, əswān dāy-s. **24** Inn'-asān: « A-wa
 ašni-nin wa āmoosān ārkawāl n-tassayt* ta tāynayät d-Mässināy, ašni-
 nin, ad-inyəl dāy-təssəba n-ăddinät ăjjootnen. **25** Āsidättey-awān a-s
 ăbas ilkam ad-əswey a dd-ijmađān ara n-lăynăb hundāy har ašəl wa
 d-mad-ăswāy wa ăynayān dāy-Təmmənəyə n-Mässināy.* » **26** Āwwāy
 Yisa d-inəttülab-net isuhay n-təmmal n-Mässināy dd-əzjarnen əlkəttab
 wa n-Āzzăbur, əglən ərət-a-wen, əkkən tədəyt ta təssidwālät ihəşkan
 wi n-əzzäytun.

Ilkam ad-ikkuddəl Bətrus Yisa

(Mätti 26:31–35; Luqa 22:31–34; Exya 13:36–38)

27 Inn'-asān ərət-a-wen: « Ad-tăqqələm ərət-i iket-dāy-nāwān ed
 iktab dāy-əlkəttab n-Mässināy a-s:

‘Ad-əwətāy amāđan, iba-t,
 āmməhaşnät tihatten iket-nāsñät.’

28 Afəl dd-ənkäräy jer-inəmmuttan, ad-hawān-izarāy s-teje ta
 n-Galila. » **29** İggəd-dd Bətrus, inn'-as: « Kud-irha əkkuddələn-käy
 imidiwān-in iket-nāsān, nākk iman-in, wär käy-mad-əkkuddələy. »

30 Inn'-as Yisa: « Āsidättey-ak a-s ehäđ-i-dāy, a-s-e-ăj ekəz əssin
 iyoran, təkkuddələd-ahi har kāraq ihəndäggan. » **31** Ibbərəd Bətrus,
 innā dāy: « Nākk yas, kud-dāy tamāttant a tihräy dār-k, wär käy-
 mad-əkkuddələy. » Abəraj-wen-dāy ija Bətrus, a jān imidiwān-net.

Əssayät wa ikkäs Yisa dāy-aşəkrəš wa n-Žätsämmani

(Mätti 26:36–46; Luqa 22:39–46)

32 Āddew dār-sān Yisa ərət-a-wen s-aşəkrəš iyyān iknən asədwal n-
 ihəşkan s-isəm-net Žätsämmani. Īwwäđən-in yas, inn'-asān: « Yaymät,
 tăqqələm-ahi diha-dāy har ədələy Mässināy. »

³³ Işşənkəš-in fälla-sän, ăddeew d-Bətrus d-Yaqub d-Exya; yur-ăssayät-wen-däy ad-t-əssəntän iman-net təkma, ixwäl. ³⁴ Inn'-asän: «Āryan iman-in, āryan har išwar hi-ăba; wär tət̄tesäm, yaymät yur-i, wär hanäy-iläqqädet edəs.»

³⁵ Işşənkəš-in day fälla-sän a əndärrän, irkäy, ad-itəddal Mässinäy, ijanna: «Kunta ămmuukkän a-wen-däy, ajəjet-ahi ăssayät-i-däy.» ³⁶ Innä day däy-tittar-net: «Abba-nin, wär t-illa a-s wädden täddoobed-t, səssijəj-ahi tisnant-ta-däy, mäšan hakd a-wen-däy, ăjet erhet wa-näk wädden wa-nin.»

³⁷ Iqqäl-tän-dd Yisa, ogäz-tän-dd ət̄tasän, issənkär Bətrus, inn'-as: «Simyon, käyy tət̄tasäd? Adiš, indär-ak wäla-däy ad-təjəd ăssayät iyyän tokayäd, ³⁸ ăyyät fälla-wän edəs, ədəlät Mässinäy i-ad-käwän-agəz däy-tändärbaten n-Iblis; ăgg-adəm, tidət-däy a-s ăsidärhän amişəl n-a ăjjeen ăhuusken mäšan, igdal-as iba n-ăşşahät n-tumast-net amişəl n-a-wa irha.»

³⁹ Oläs day aşənkəš fälla-sän, ad-itəddal Mässinäy s-əmmək-wənnin-däy s-t-idəl s-tizarät. ⁴⁰ Oläs-tän-dd uyəl, ogäz-tän-dd, ij'-asän edəs aläyad wa-däy fäl hasän-indär wäla ad-arən tiştawen-näşän; issənkär-tän mäšan, ăba-hasän a hasän-ənnän a-wa-däy hasän-ija, ăzuk n-edəs.

⁴¹ Ifäl-tän, ij'-asän-dd uyəl wa s-kärađ, inn'-asän: «Yas käwäneđ tət̄tasäm, sinfum härwa? Igdäh-awän; ăssayät wa d-ititwäydir Ăgg-ăgg-adəm,* ijjəš ifassän n-inăsbäkkadän, osä-dd. ⁴² Ənkärät, ăglät-anäy, os'-iwän ămaydar-in.»

Atärməs n-Yisa

(Mätti 26:47–56; Luqa 22:47–53; Exya 18:2–11)

⁴³ Āmmijräd härwa a-s dd-osa Yähudəs, iyyän däy-inəttulab-net wi n-märaw d-əssin, ăsiləl tamətte s-iyyäđ, əşlajän tikobawen, iyyäđ ăwwayän iboriyän; ăsiməşlän-tän imänokalän n-käl-tikutawen* d-ălyulam n-Āt̄läwrät* d-inušämän n-İşrayil. ⁴⁴ Tamətte-ten-däy, ij'-as Yähudəs wa n-ămaydar taməttart däy-has-inna: «Āhaləs wa s-hi-tənhäyäm har t-osäsäy däy-idmarän-in, ənta a-s Yisa, ărməsät-t, təgləm där-s däy-a-s has-təknam iji n-ənniyät.» ⁴⁵ Osä-dd Yähudəs, oyäđ iman-net s-Yisa, inn'-as: «Ālfäqqi!» Osäs-t däy-idmarän-net. ⁴⁶ Toqla tamətte fäll-Yisa, tärmas-t. ⁴⁷ Iggäđ-dd iyyän däy-inəttulab-net, ilbäy-dd täkoba-net, iwät sär-s akli n-ămənokal n-käl-tikutawen,* iştäf-dd sär-s taməzzujt-net. ⁴⁸ Inna Yisa i-tamətte: «Ajän näkk ănaytaf a ămoosäy a-s hi-dd-takkäm d-tikobawen d-iboriyän i-ad-hi-tärəməsäm? ⁴⁹ Wädden hak aşäl əlleý-t jere-wän, sayrey däy-ehän n-ămudd wa mäqqärän, mafäl wär hi däy-s

tärmesäm? Elmədät a-s a-wa ijän ašäl-i-däy, ija i-ad-itbət a-wa ənnän əlkəttabän n-Mässinäy däy-isälan-in. »

⁵⁰Äjewädän inəttulab iket-näsän, oyvän-dd Yisa ənta yas jer-işənja-net.

Āmawað wa äjewädän

⁵¹ Ilkäm-as-dd āmawað iyyän wärän ilsa ar tasəjbəst lämmeđät daw-wär t-illa härät, ăkbätten-t-dd äddinät yas, ⁵²oyy'-asän-in tasəjbəst-net, ošäl wär ilsa tikəst.

Tebädde n-Yisa dat-ăssäreya wa mäqqärän

(Matti 26:57–68; Luqa 22:54–55, 63–71; Exya 18:12–14, 19–24)

⁵³ Ittəlwäy Yisa s-ämänokal n-käl-tikutawen*-i s-a-s itäjj a-wen-däy, ăzzimmäyän yur-s käl-tikutawen* d-inušämän n-Işrayil d-ălyulam n-Ättäwrät.*

⁵⁴ Tamətte-en, ij'-as-dd Bətrus alkum şəjren har təjjäš ammas n-ăyalla n-ehän n-ämänokal n-käl-tikutawen; osä-dd Bətrus, ijjäš ənta-däy, iglă ăqqima edes i-gärditän, ad-itazzäh s-efew.

⁵⁵ A-s itäjj a-wen-däy, tattärän imänokalän n-käl-tikutawen d-käl-Sinhidrin-i[†] tirənen ăssäreya ere innän bahu fäll-Yisa, siđəwən-t däy-ăssäreya, ăytəsän-as tamättant mäšan, wär t-illa uđlem fälla-s əjrawän. ⁵⁶ Eggädän-dd äddinät ăjjootnen, ad-t-sadlamän mäšan, indär-asän ad-ănnäfhämän fäll-bahutän-näsän. ⁵⁷ Sawarän-t iyyäđ bahu, ⁵⁸ jannen: «nəsall'-as a-s innä: ‘Näkk, ad-ärzäy ehän n-ämudd wa mäqqärän däyän ifassän n-dägg-adəm, səbdədäy-dd däy-kärađ išilan i wär deyän ifassän n-ăgg-adəm däy-edägg-net’ » ⁵⁹ mäšan, wäla bahu-wen-däy, indär-asän ad-fälla-s ănnäfhämän.

⁶⁰ Ihä-dd ămänokal n-käl-tikutawen ibdad däy-ammas n-ălžämäyat, innä i-Yisa: «Ma tənned däy-a-wa fälla-k itawännen? Mäjräd! » ⁶¹ Wär t-illa a has-inna Yisa. Issəstän-t ămänokal n-käl-tikutawen day, inn'-as: «Ajän käyy a-s Älmasex* wa n-Rure-s n-Wa ibbelälän. » ⁶² Inn'-as Yisa: «Amoosäy-t; ăssiilmädäy-käy day a-s yur-ašäl-i-däy, ad-tənhəyäm Ägg-ăgg-adəm,* ăqqiima daw-ayil n-Wa ilän tärna iket-net, taləsəm-t day ahänay, iqqlal-dd, ifal-dd išənnawän, inay tijäräken. »

⁶³ Isl' ămänokal n-käl-tikutawen* i-a-wen yas, ijjäš-t ălhäm wa-däy fäl irmäs err n-eräswäy-net, ăsyärrawät-t fäll-iman-net, inna: «Ma nətäjj i-tjuhawen day? ⁶⁴ Təsläm-as iket-näwän a-s ăskafär wädden; ma tənnäm däy-isälan-net? » Äswärän-t uđlem iket-näsän, ənnän ănihäjja d-tamättant. ⁶⁵ Ad-fälla-s situfän, salsen ekärsäy idəm-net, sattäyän-as, jannen-as: «Luləy ya! » Sattäyän-as day gärditän.

[†]14:55 A-wa ălžämäyat n-inušämän d-imizärän n-käl-Işrayil wa itirən ăssäreya, əntäneđ a-s ălqallitän, osayän day tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

Akuddəl n-Bətrus i-Yisa

(Märti 26:69–75; Luqa 22:56–62; Exya 18:15–18, 25–27)

⁶⁶ Āqqiima Bətrus dăy-ammas n-ăyalla-en-dăy a-s t-dd tosa tiyyăt dăy-tinaxdimen n-ămănakal n-kăl-tikutawen;* ⁶⁷ tənhăy-t izzah s-efew, tăzjazz’-e, tənn’-as: «Kăyy-dăy, kăla tăddewăd d-Yisa wa n-Năşirăt?» ⁶⁸ Akkuddəl Bətrus a-wen, inn’-as: «Wär-əjrehăy, wär-əssenăy a dăy-hi-tăssewăld.» Izjär Bətrus Əarăt-a-wen, ikk’ emm n-ăyalla ȳas, iwăt ekăz ȳyora. ⁶⁹ Tənhăy-t day tănaxdimt tiyyăt, ad-janna i-ăddinät-wi t-əllanen dihen: «Hannăyăm-t ăhaləs-wa-dăy, iyyăn dăy-săń.» ⁷⁰ Olăs day Bətrus akuddəl n-a-wen. A əndărrän Əarăt-a-wen, ənnän-as ăddinät əbdadnen dihen: «Ijmađ-t ăsshăk a-s iyyăn dăy-săń a tămoosăd ed kăyy-dăy, Galila a kăy-lăt.» ⁷¹ Ad-hasăń-ităhhad, ilaqqăń iman-net siha d-siha, ijann’-asăn: «Āhaləs wa s-hi-jănnem, wär t-əzzeyăy.»

⁷² Dihə-dăy d-innă a-wen-dăy ad-iwăt ekăz ȳyora wa s-əssin. Iktă-dd Bətrus măjrăd wa s-kăla has-t-ija Yisa a-s has-innă: «Wär mad-iwăt ekăz əssin iyoran wär tənned har kăraq ihăndăggan, wär hi-təzzeyăd.» Izjär, ad-ihall.

Tebădde n-Yisa dat-Bilatəs

(Märti 27:1–2, 11–14; Luqa 23:1–5; Exya 18:286–38)

15 Hărwa emăyăr ad-ănmănhăyăń kăl-tikutawen* d-inušămăń n-Işrayil d-ălyulam n-Ătăwrăt* d-kăl-Sinhidrin-i† tirənen ăsshăreya; jăń tişəm dăy-Yisa təzzar, əlwăyăń-t s-Bilatəs. ² Inhăy-t Bilatəs ȳas, issəstăń-t, inn’-as: «Ak, kăyy a-s ămănakal n-kăl-Ālyăhud mey?» Inn’-as Yisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăń.»

³ Ad-t-sawarăń uđleməń ăjjootnen. ⁴ Issəstăń-t Bilatəs day, inn’-as: «Ənhăy ȳas a-wa fălla-k itawănnen? Ma tənned kăyy iman-năk?» ⁵ Wär t-illa a has-inna Yisa har iqqăń asusəm-net eyăf n-Bilatəs.

Băryăbbas wa n-emăjj n-iman

(Märti 15:31; Luqa 23:13–15; Exya 18:38–19:36)

⁶ Āzzăman-en, hak ămudd n-Faşka, ăsiwăyy’-in gəfăr u-takărmut wa dăy-s təttăr tamətte. ⁷ A-s ităjj a-wen, ih’ ăhaləs s-isəm-net Băryăbbas takărmut ənta d-imidiwăń-net s-kăla dd-əssənkărăń tamətte har jăń iman n-ăwadəm dăy-a-wen-dăy. ⁸ Tənkăr tamətte iket-net ad-tattăr dăy-Bilatəs a-wa s-izzăy ad-hasăń-t-ăj. ⁹ Inn’-asăn: «Ak ăjăń tărham ad-hawăń-in-ăyyăy ămănakal n-kăl-Ālyăhud?» ¹⁰ Issan Bilatəs a-s təmyăre n-tismiten n-imănakalăń n-kăl-tikutawen* a făl ăstărmăsăń Yisa. ¹¹ Əntăjăń-dd

[†] 15:1 A-wa ălzămayăń n-inušămăń d-imizărăń n-kăl-Işrayil wa itirən ăsshăreya, əntăneď a-s ălqallităń, osayăń day tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

tamətte s-Bilatəs i-ad-hasən-dd-isəwwəyy Bäryäbbas. ¹²Olas day Bilatəs, inn'-asən: «Ma s-tärham ad-t-äjäy i-wa s-itawänna āmənokal n-käl-Älyähud?» ¹³Olasən eyäri, jannen: «Itwäsləbet fäll-tajəttewt.» ¹⁴Inn'-asən Bilatəs: «Mafäl, ma iyşad t-äsiinähäjjän d-tamättant?» Äsyäyyän däy-işənnawän: «Itwäsləbet fäll-tajəttewt.» ¹⁵Assof Bilatəs alkum i-erhet-näsən, äswäyy'-asən-in Bäryäbbas, äswäjja tiwit s-ebärtäk däy-Yisa təzzar, ikf'-asən-t i-ad-itwäsləb.

Asəmmäđri wa jän əssärdusa i-Yisa

(Mätti 27:27–31; Exya 19:2–3)

¹⁶Elwäyän əssärdusa wi n-gəfär Yisa s-ammas n-ehän wa däy-iyattä� ässäreya, iyläyyäläy-t-dd dihen ejhän n-əssärdusa imdan, ¹⁷əssəlsən-t anäkäbba šäggäyän, jän-as ālmät, korona, a-wen, takənbut šund ta n-imänokalän, təżat däy-isənnanän, ¹⁸ad-has-tajjän isofan, jannen-as: «Āmənokal n-käl-Älyähud, nəj'-ak gärdəbu.» ¹⁹Hakkän-t tiwit s-täborit fäll-eyäf, situfän fällä-s, rakkäyän data-s, ālmät yabbädän-t. ²⁰Əssəgdähän däy-tekäškäst ta tän-təşlät yas, əkkäsən-dd fällä-s anäkabba-wənnin šäggäyän, ässoyäylän-as isəlsa-net təzzar, əzjärän därs ayram s-edägg wa-däy ila s-ad-däy-s itwäsləb fäll-tajəttewt.

Atwäsləb n-Yisa

(Mätti 27:32–44; Luqa 23:26–43; Exya 19:17–27)

²¹Eqlan därs a-s ämmoqqäsən d-Simyon wa n-tadäbayt ta n-Qərwan n-abba n-Älxäder d-Rəffus, ifal-dd išəkraš; äshässälän-t alənji n-tajəttewt ta fäll-mad-itwäsləb Yisa. ²²Äwwäyän Yisa s-edägg wa s-itawänna Gälgota, a-wen, ālmäyna-net: «Edägg wa n-akäkkor.» ²³Əssärtäyän-as-dd dihen asməd d-asäfar iyyän ifannäzən tisnant däy-tayəssa n-äwadəm mäšan, unjäy isw'-e. ²⁴Əsläbän-t əssärdusa fäll-tajəttewt yas, jän tisäyeren i-ad-użanän isəlsa-net jeriman-näsən, ālmədän əndek a-wa he-ikrəš hak iyyän däy-sän.

²⁵Agdəlset a-s t-əsläbän fäll-tajəttewt, yur-ässayät wa s-təżza. ²⁶Əttəytäyän ăllox jənnəj-s i-ad-əlmədän ăddinät ăddälil wa sär-s dd-orwäñ tamättant; ăllox-en, iktab fällä-s:

«A-WA ĀMĀNOKAL N-KÄL-ÄLYÄHUD.»

²⁷Aşäl-en, ămizäyyen əssin inaytafän atwäsləb d-Yisa; ătwäsləb iyyän daw-açıl-net, ătwäsləb wa iyyädän daw-täşalje-net. ²⁸A-wendäy jän i-Yisa a-s ənnän əlkəttabän n-Mässinäy ad-aj fäl-a-s, iktab a-s:

«Ad-iğan däy-iməddäywa.»

²⁹Iqqäl Yisa tekäškäst i-ăddinät-wi tikəynen, gaggärän-t, siwliwilän iyäfawän-näsən, jannen-as: «Hyyaa, käyy wädden tənned täddobed

terazzze n-ehän n-ämudd wa mäqqärän,* taləsäd-t edey däy-kärađ išilan,³⁰ əyləs ya iman-näk ämära, təzzəbbud-dd tajəttewt!»

³¹ Jän-t day imänokalän n-käl-tikutawen* d-älyulam n-Ättäwrät* tekäškäšt, tinmənnin: «Enta-i iyłasän äddinät wi iyyäđnen, indar-as ämära ad-iyləs iman-net. ³² Kunta ənta a-s Älmasex* wa n-ämänokal n-Işrayil, izzubbətet-dd tajəttewt, ad-t-nənhəy, namən sär-s. » Jän-t wi ătwäşläbnen edes-has tekäškäšt, ad-t-gaggärän əntäneđ-däy.

Iba n-Yisa

(Mätti 27:45–56; Luqa 23:44–49; Exya 19:28–30)

³³ Elsänät tihay ărori n-äkall iket-däy-net wa-däy n-tarähut hundäy har tezzar. ³⁴ Təja tezzar yas, ăsyärät Yisa s-ăşşahät, innä:

«Yälløy, Yälløy,
lama sábaxtani?»

A-wen ălmäyna-net:

«Mässi-y Mässinäy, Mässi-y Mässinäy,
mafäl hi-tiyyəd d-iman-in
däy-tisnant-ta-däy?»

³⁵ Elsän-as äddinät əbdadnen dihen, wär-əfhemän a-wa ijənna yas, ad-jannen: «Säjdät-as, ənnäbi Yəli a iyarr. » ³⁶ Oşäl-dd sär-s iyyän däy-sän, issəlmäy täđuf təttalät fäll-ăbori däy-bənegär, izzäl-astät i-ad-tät-isuməm, infəw-t a-wen däy-fad, ihakk-as-tät dihen-däy, ijənna: «Ad-nənhəy ya kunta ad-t-dd-ass ənnäbi Yəli, izəzzubbət-t-dd tajəttewt. » ³⁷ ăsyärät Yisa s-ăşşahät ădarät-a-wen, əjmäđän-t iman.

³⁸ Iqqärrawät ălwäqq-wen-däy ărido wa ibđän däy-ehän n-ämudd wa mäqqärän,* edägg wa şaddijän d-edägg wa iknän təşədje däy-ammas, wa-däy n-afalla-net har ider-net. ³⁹ Inhäy käbtän iyyän iswadän däy-Yisa a-s t-ijmäđ unfas a-wen yas, innä: «Tidət-däy a-s ăhaləs-i-däy, Rure-s n-Mässinäy.* »

⁴⁰ Əbdadnät day dihen tiđeden tiyyäđ däy-ijej, əkyadnät däy-a-wa ijän. Tiđeden-en, h'-enät Märyäma ta n-Muläždaləyät, Märyäma ta n-ma-s n-Yaqub wa əndärrän d-Yusəf d-tiyyät s-isəm-net Sälma.

⁴¹ Əntänäted-en-däy ad-dd-ăddewnen d-Yisa, wa-däy n-Galila, ədhəlnät-t s-a-wa əttäfnät har əntänäted-da-däy; əbdadnät day edes-hasnät tiyyäđ ăjjootnen dd-ăddeewnen d-Yisa a-s dd-ikka Yärussälam.

Azəkkə n-Yisa

(Mätti 27:57–61; Luqa 23:50–56; Exya 19:38–42)

⁴² Tokäy takkäšt n-aşäl wa n-əlžəmət, sadaw tamətte i-aşäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat, ⁴³ osä-dd Yusəf wa n-Arimata, ăhaləs

ätiwäsämýärän däy-inušämän n-Işrayil, ijar ätämä n-a-s təlkam Təmmənəya n-Mässinäy.* Ənta-en-däy a ihälän tikawt n-Bilatəs, ittär däy-s tafəkka n-Yisa. ⁴⁴ Tofa tákunt n-armuđ n-tamättant n-Yisa Bilatəs, issäyrä-dd käbtän iyyän i-ad-t-isəstən d-a-s tädduuttät tamättant-net mey? ⁴⁵ Ijä däy-s käbtän-en isälan n-a-s äba-t yas, issärräx-as ađkul n-tafəkka-net. ⁴⁶ Iglä Yusəf, ižzənsä-dd tefit, ikkäś-dd tafəkka n-Yisa fäll-tajəttewt, ij'-et däy-tefit təzzar, issəns'-et däy-azəkka iyaşan däy-esawäl; äsyäränyarät dərät-a-wen tähunt mäqqoorät, ätubbät sär-s emm n-azəkka. ⁴⁷ Täjjəyha Märyäma ta n-Muläždaləyät d-Märyäma ta n-ma-s n-Yusəf i-a-wen-däy iket-net, əknänät asəbbuyən n-edägg wa däy-izka Yisa təzzar, əglänät.

Tanäkra n-Yisa jer-inəmmuttan

(Mätti 28:1–10; Luqa 24:1–12; Exya 20:1–10)

16 Okäy əssəbət-i n-aśl wa n-täsonfat yas, təžžənəšä-dd Märyäma ta n-Muläždaləyät d-Märyäma ta n-ma-s n-Yaqub d-Sälma əlyənfärän i-ad-əşwəynät sär-sän tafəkka n-Yisa. ² Tifawt n-ălxad-i n-aśl wa ăzzarän däy-əssəboy, yur-ajmuđ n-täfukt, əkkänät azəkka. ³ Əqlanät, tinmənninät jer-iman-näsnät: « Näkkänätəd-i-däy, mi hanäy-e-ikkəsən tähunt ta mäqqärät təhärät emm n-azəkka? »

⁴ Əwwädnät-in yas, əkyädnät, ənhäynät a-s tähunt-tənnin mäqqärät, täyiraräd-in. ⁵ Əjjäšnät ammas n-azəkka, ənhäynät ămawađ ilsan emäls mällän, ăqqiima daw-ayil-näsnät, tärtäy-asnät tarəmmeyt d-täqqän n-eyäf. ⁶ Mäšan, inn'-asnät ămawađ: « Wär täqqännet iyäfawän-näkmät, wär tärmeymät, Yisa wa n-Näşirät ătwäsläbän s-tammäymät, inkär-dd jer-inəmmuttan, ăbas t-illa diha; ənhäymät edägg wa s-käla däy-s insa. ⁷ Əmära, əkkəmät inəmmuśal d-Bətrüs, tənnəmät-as a-s ăzzar-awän iket-näwän s-Galila, dihen-däy ad-mad-t-tənhəyäm s-əmmək wa-däy s-käla hawän-tän-inna. »

⁸ Əzjärnät-dd azəkka yas, ošlnät, təsišäkäđkäđ-tänät tarəmmeyt tärtayät d-täqqän n-eyäf. Wär t-illa ere s-ənnanät härät a-wa-däy hasnät-ja tarəmmeyt.

Anfiləl wa dd-ijsa i-Märyäma ta n-Muläždaləyät

(Mätti 28:16–20; Luqa 24:13–49; Exya 20:11–23)

[⁹ Aśl wa n-ălxad-i n-aśl wa ăzzarän däy-əssəboy ad-dd-inkär Yisa jer-inəmmuttan. Änfaläl-dd s-tizarät i-Märyäma ta n-Muläždaləyät-i däy-ikkäś əssa alšinän, ¹⁰ təglä, təj'-isälan däy-

ăddinät wi s-käla ăddewän d-Yisa-i s-a-s itäjj a-wen, ətṭafän iba-net, ăsniinän. ¹¹ Əslän a-s tənhay-t iddar măšan, unjäyän s-ad-tät-əfləsän.

Anfiləl n-Yisa i-əssin däy-inalkimän-net

(*Luqa 24:13–35*)

¹² Issəkna Yisa iman-net ɖarät-a-wen i-əssin däy-inalkimän-net əkkamen ejef. Änfaläl-asän-dd däy-ini säl wənnin-däy dd-änfaläl i-Märyäma. ¹³ Əqqälän Yärussälam, jän isälan däy-imidiwän-näsän wi iyyädnen măšan, wär tän-əflesän əntäned-däy.

Ämaşal wa issäyläf Yisa inətṭulab-net

(*Mätti 28:16–20; Luqa 24:36–49; Exya 20:19–23*)

¹⁴ Änfaläl-dd Yisa ɖarät-a-wen i-inətṭulab wi n-märaw d-iyyän däy-älwäqq d-äžžiimmäyän, tamänsawän. Äkläwläw fälla-sän däy-təssəba n-iba immun-näsän d-täyart-ta jän ulhawän-näsän fäl-a-s, unjäyän əfləsän ăddinät wi t-ənhäynen, inkar-dd jer-inəmmuttan.

¹⁵ Inn'-asän: «Ämära, äglät, ilalät ăddunya iket-net, täxṭəbäm Älənžil* i-e d t-illäm ägg-adəm. ¹⁶ Wa omänän, ătwäṣälmay däy-aman, ad-iyləs; wa ăsyärän ulh-net, ad-t-iwär uđlem dat-Mässinäy.

¹⁷ Əntäned-da härätän wi mad-ämaşälän wi maden-amən: ad-əkkəsän alšinän däy-ăddinät s-tärna n-isəm-in, ad-ämmäjrädän awalän ăynaynen, ¹⁸ ətṭefän taşşälen däy-ifassän-näsän, kud-əswän sunsəj-däy, wär hasän-e-iyşəd härät, e-d ăswärän ifassän-näsän imarhinän, ad-əzzəyän. »

Iqqäl Yisa išənnawän-i dd-ifäл

(*Luqa 24:50–53*)

¹⁹ Ij'-asän Yisa* mäjräd-wen-däy ȳas, immədkäl s-išənnawän, igl' ăqqima daw-ayıl n-Mässinäy.

²⁰ Əglän inətṭulab ɖarät-a-wen, ad-xaṭṭäbän isälan däy-idäggan iket-näsän. Idhal-tän Emäli, isidəttut mäjräd-näsän s-ijitän n-Mässinäy wi tamaşälän. Amin!]